

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی

دوره: دکتری

رشته: ریاضی

با زمینه های تخصصی

۱- گراف و ترکیبیات ۲- منطق ریاضی ۳- ریاضیات تصادفی ۴- آنالیز عددی

۵- رمز ۶- کد ۷- ریاضی مالی

گروه برنامه ریزی علوم ریاضی

مصوب جلسه شماره ۸۸۷ مورخ ۱۳۹۶/۰۹/۰۴ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

عنوان برنامه: دوره دکتری رشته ریاضی

با زمینه های تخصصی: ۱- گراف و ترکیبیات (تدوین) ۲- منطق ریاضی (تدوین) ۳- ریاضیات تصادفی (تدوین)

۴- آنالیز عددی (بازنگری) ۵- رمز (بازنگری) ۶- کد (تدوین) ۷- ریاضی مالی (تدوین)

۱- برنامه درسی دوره دکتری رشته ریاضی در زمینه های ۱- گراف و ترکیبیات ۲- منطق ریاضی ۳- ریاضیات تصادفی ۴- آنالیز عددی ۵- رمز ۶- کد ۷- ریاضی مالی در جلسه شماره ۸۸۷ مورخ ۱۳۹۶/۰۹/۰۴ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی به تصویب رسیده است.

۲- برنامه درسی مذکور در سه فصل: مشخصات کلی، جدول واحد های درسی و سرفصل دروس تنظیم شده و برای تمامی دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی و پژوهشی کشور که طبق مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت می کنند، برای اجرا ابلاغ می شود.

۳- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ به مدت ۵ سال قابل اجراست و پس از آن نیازمند بازنگری می باشد.

مجتبی شریعتی نیاسر

نایب رئیس شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

عبدالرحیم نوه ابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

ر. نوه ابراهیم

برنامه و سرفصل درس‌های دکترای ریاضی

- ریاضی - زیر برنامه آنالیز (آماده تصویب)
- ریاضی - زیر برنامه جبر
- ریاضی - زیر برنامه هندسه و توپولوژی
- ریاضی - زیر برنامه گراف و ترکیبیات (مصوب)
- ریاضی - زیر برنامه منطق ریاضی (مصوب)
- ریاضی - زیر برنامه ریاضیات تصادفی (مصوب)
- ریاضی - زیر برنامه آنالیز عددی (مصوب)
- ریاضی - زیر برنامه بهینه سازی (آماده تصویب)
- ریاضی - زیر برنامه رمز (مصوب)
- ریاضی - زیر برنامه کد (مصوب)
- ریاضی - زیر برنامه ریاضی مالی (مصوب)
- ریاضی - زیر برنامه معادلات دیفرانسیل و سیستم های دینامیکی

دانش آموختگان این دوره در هر یک از زمینه‌های تخصصی اخذ شده این رشته با رعایت مقررات برنامه مربوطه در برنامه فعلی بدون قید زمینه تخصصی دانش آموخته می‌شوند.

کلیه دانشگاه‌هایی که قبلاً مجوز اجرای رشته را به صورت کلی اخذ کرده کماکان می‌توانند با پذیرش دانشجو در تمام کد رشته‌های "ریاضی" نسبت به پذیرش دانشجو اقدام کنند. این دانشگاه‌ها نیز می‌توانند با پذیرش دانشجو در کد رشته‌های "ریاضی" به صورت تجمعی اقدام به پذیرش دانشجو کرده و هر یک از دانشجویان پذیرفته شده را با در نظر گرفتن تخصص اعضای هیأت علمی و امکانات موجود در هر یک از زمینه‌های تخصصی اخذ شده این رشته با رعایت مقررات برنامه مربوطه در برنامه فعلی دانش آموخته کنند.

اگر دانشگاهی در یکی از زمینه‌های تخصصی خاص "ریاضی" قبلاً مجوز گرفته باشد، در همان زمینه تخصصی می‌تواند کماکان اقدام به پذیرش دانشجو نماید. چنانچه این نوع دانشگاه‌ها تمایل داشته باشند در سایر زمینه‌های تخصصی رشته "ریاضی" که قبلاً مجوز اجرای آن را نداشته است، با کد رشته محل مجزا دانشجو پذیرد، لازم است که نسبت به اخذ مجوز اجرا اقدام کرده و فقط در صورت احراز شرایط و پس از اخذ مجوز از وزارت عتف نسبت به پذیرش دانشجو با کد رشته محل مختص زمینه تخصصی مربوطه اقدام کنند.

طول دوره و شکل نظام

دوره دکترای ریاضی مطابق با آیین‌نامه جاری دوره‌ی دکترای وزارت عتف است.

تعداد واحدهای دوره

تعداد واحدهای درسی دوره دکترای ریاضی ۳۶ واحد و به قرار زیر است.

درس‌های الزامی:

۶ واحد، شامل دروس اصلی زمینه تخصصی یا زبر زمینه تخصصی با نظر استاد راهنما و دانشکده.

درس‌های تخصصی - انتخابی:

۹ واحد، شامل حداقل یک درس و حداکثر دو درس از جدول شماره ۲ درس‌های تخصصی - انتخابی و حداقل یک درس با نظر استاد راهنما و تأیید گروه از درس‌های انتخابی یکی از دوره‌های تحصیلات تکمیلی مرتبط.
رساله: ۲۱ واحد

دانشجویان دوره دکترای ریاضی با اخذ دست کم ۶ واحد تمام وقت محسوب می‌شوند. با توجه به پایه‌ای بودن دروس الزامی زمینه‌های تخصصی و تنوع ورودی‌های دوره‌های دکترای ریاضی به پیشنهاد گروه آموزشی مربوط و تصویب دانشگاه این دروس به جای ۳ واحد می‌توانند ۴ واحدی اجرا شوند. در این صورت سقف واحدهای این دوره با این تغییر به ۱۷ واحد درسی و ۱۹ واحد رساله تغییر خواهد یافت. گروه‌های مجری می‌توانند درس‌های جدیدی را به عنوان درس اختیاری مطابق با روال جاری دانشگاه مصوب و ارائه دهند.

دانشجو در طول تحصیل خود نمی‌تواند بیش از یک درس با عنوان صباحت ویژه اختیار کند. دانشجو می‌تواند یا نظر استاد راهنما یا دانشکده، از مجموعه درس‌های دوره کارشناسی ارشد که قبلاً نگذرانده است انتخاب نماید.

دکتری ریاضی

فصل اول

مشخصات دوره دکتری ریاضی - زیر برنامه رمز

مقدمه:

رشته دکتری ریاضی با تخصص رمز یک دوره تحصیلی میان رشته‌ای است که در راستای تربیت دانش‌آموختگانی طراحی شده است که بتوانند در عین حال با آگاهی مناسبی از جنبه‌های کاربردی و عملی سامانه‌های رمزنگاری، با تسلط بر مبانی و اصول نظری مرتبط به مدلسازی، طراحی و تحلیل دقیق این سامانه‌ها بپردازند.

هدف:

اهداف اصلی این دوره عبارتند از:

1. تربیت متخصصین در حوزه رمز یا توانایی طراحی، تحلیل و مدلسازی سامانه‌های رمزنگاری با استفاده از دانش نظری پیشرفته و به روز در این رشته.
2. تامین نیازهای نهادها، سازمان‌ها یا شرکت‌های فعال در این حوزه در سطوح تحلیل، طراحی و توسعه با توجه به الویت‌های کشور
3. توسعه علم رمز و دستیابی به مرزهای دانش در این رشته یا تاکید بر مبانی بنیادی و ریاضی در به روز ترین سطح بین‌المللی آن

کلیات برنامه:

در این برنامه دروسی در دو جدول، شامل درس‌های اصلی (الزامی) دکتری ریاضی زمینه تخصصی رمز (جدول ۱) و درس‌های تخصصی-انتخابی این دوره (جدول ۲) آورده شده است.

اخذ حداقل دو درس (۶ واحد) از جدول ۱ الزامی است. اخذ حداقل یک درس و حداکثر دو درس (۶ واحد) از جدول ۲ یا مابقی دروس اخذ شده از جدول ۱ الزامی است. ۳ واحد باقی‌مانده دوره یک درس کاملاً اختیاری است که با نظر استاد راهنما و تأیید گروه اخذ خواهد شد.

عنوان دوره: دکترای ریاضی

پیش‌نیاز ورود:

سه درس «الگوریتم و محاسبه»، «نظریه اطلاع و کاربردها» و «رمز ۱» از دروس مقطع کارشناسی ارشد رمز، پیش‌نیاز درسی این دوره هستند و انتظار می‌رود دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد آنها را گذرانده باشد. در غیر این صورت بنا به تشخیص استاد راهنما و گروه این دروس می‌توانند به عنوان دروس جبرانی و خارج از تعداد واحدهای مصوب دوره اخذ شوند. در این صورت یک نیمسال به سنوات مجاز تحصیلی دانشجو اضافه خواهد شد.

مواد آزمون تخصصی ورودی (کنکور):

سه درس «الگوریتم و محاسبه»، «نظریه اطلاع و کاربرد» و «رمز ۱» از مقطع کارشناسی ارشد.

فصل دوم

جدول دروس دکتری ریاضی - زیر برنامه رمز

جدول شماره ۱: درس‌های اصلی دکتری ریاضی - زیر برنامه رمز

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	پیش‌نیاز
۱	رمزنگاری پیشرفته	۳	
۲	پروتکل‌های رمزنگاشتی پیشرفته	۳	
۳	تحلیل رمز متقارن	۳	

جدول ۲: درس‌های تخصصی-انتخابی دکتری ریاضی - زیر برنامه رمز

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	پیش‌نیاز و هم‌نیازها
۱	رمزنگاری مبتنی بر خم‌های بیضوی	۳	
۲	رمزنگاری شبکه مبنا	۳	
۳	حریم خصوصی داده	۳	
۴	محاسبات روی داده رمز شده	۳	
۵	ابزارهای رمزنگاشتی در رایانش ابری	۳	
۶	اثبات‌های نا تراوا	۳	
۷	محاسبه امن چندعاملی	۳	
۸	طرح‌های تسهیم راز	۳	
۹	رای گیری الکترونیکی	۳	
۱۰	پول دیجیتال	۳	
۱۱	مبهم‌سازی برنامه	۳	
۱۲	طرح‌های امضای دیجیتال	۳	
۱۳	رمزنگاری و پیچیدگی محاسبه	۳	
۱۴	تصادفی سازی در رمزنگاری	۳	
۱۵	مباحث ویژه در رمزنگاری	۳	

فصل سوم

سر فصل دروس دکتری ریاضی - زیر برنامه رمز

عنوان درس		فارسی	انگلیسی
رمزنگاری پیشرفته		فارسی	انگلیسی
Advanced Cryptography		فارسی	انگلیسی
نوع واحد	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
پایه	۳	۴۸	
اصلی	اختیاری		
عملی	نظری	عملی	نظری
عملی	نظری	عملی	نظری
حل تمرین:		نیاز به اجرای پروژه عملی:	

هدف: مقدمه‌ای بر مفاهیم پایه‌ای رمزنگاری، معرفی مولدهای شبه تصادفی و توابع یک‌طرفه، طرح‌های رمزنگاری کلید عمومی سرفصل‌های درس:

- مرور و تعریف دقیق مفاهیم پایه‌ای: فرضیات و مسائل سخت در رمزنگاری، مسئله لگاریتم گسسته، مسئله تجزیه، مسئله RSA، توابع یک‌طرفه (one-way function)، جایگشت یک‌طرفه (one-way permutation)، جایگشت یک‌طرفه درجه دار (trapdoor)، توابع شبه تصادفی (pseudo-random functions)، مولدهای شبه تصادفی (pseudo-random generators)، استدلال پیوندی (hybrid argument)
- مفاهیم پایه‌ای پیشرفته: تابع یک‌طرفه claw-free، تابع یک‌طرفه enhanced، تابع یک‌طرفه ضعیف و قوی، قضیه تقویت سختی (hardness amplification) و اثبات آن، تابع hardcore و اثبات وجود آن برای هر تابع یک‌طرفه، ساخت تابع و جایگشت شبه تصادفی از روی مولد شبه تصادفی به همراه اثبات، تابع یک‌طرفه جهانی (universal one-way function)، تابع چکیده‌ساز یک‌طرفه جهانی (universal one-way hash function)
- مباحث پیشرفته امضای دیجیتال: تعریف انواع امنیت امضای دیجیتال، طرح امضای دیجیتال Naor-Yung، طرح امضای دیجیتال Dolev-Dwork-Naor
- مباحث پیشرفته رمزنگاری کلید عمومی: تعریف امنیت CCA-1، CCA-2، Non-Malleability و ارتباط آنها، طرح مبتنی بر جایگشت یک‌طرفه درجه دار، طرح رمز کلید عمومی Naor-Yung با امنیت CCA-1، طرح رمز کلید عمومی Dolev-Dwork-Naor با امنیت CCA-2، طرح Cramer-Shoup با امنیت در مدل استاندارد
- سایر موارد به انتخاب مدرس: طرح‌های هم‌ریخت Pallier و Goldwasser-Micali، سامانه رمزنگاری کلید عمومی آستانه‌ای، سامانه‌های با قابلیت اضافی مانند: رمزنگاری با قابلیت جستجو (PKE with Keyword Search)، رمزنگاری شناسه بنیاد (IBE)، رمزنگاری ویژگی‌مبنای (ABE)، رمزنگاری تابعی (FE)

مراجع پیشنهادی

• Books

1. O. Goldreich: Foundations of Cryptography: Volume 1, New York, NY: Cambridge University Press, 2006. (Chapters 1-3)

2. O. Goldreich: Foundations of Cryptography: Volume 2, Basic Applications, New York, NY: Cambridge University Press, 2006.Y. Lindell, J. Katz: Introduction to Modern Cryptography, Chapman Hall/CRC, 2007.
3. Jonathan Katz and Yehuda Lindell. 2014. Introduction to Modern Cryptography, Second Edition (2nd ed.). Chapman & Hall/CRC. (Chapters 5-6)

- **Lecture notes**

4. Jonathan Katz. Advanced topics in cryptography.<http://www.cs.umd.edu/~jkatz/gradcrypto2/scribes.html>
5. 6. Rafael Pass and Avi Shelat. A Course in Cryptography.
<https://www.cs.cornell.edu/courses/cs4830/2010fa/lecnotes.pdf>
6. Shafi Goldwasser and Mihir Bellare. Lecture Notes on Cryptography.
<https://cseweb.ucsd.edu/~mihir/papers/gb.html>

- **Papers**

7. Mihir Bellare, Anand Desai, David Pointcheval, Phillip Rogaway: Relations Among Notions of Security for Public-Key Encryption Schemes. CRYPTO 1998: 26-45.

پروتکل‌های رمزنگاشتی پیشرفته						فارسی	عنوان درس	
Advanced Cryptographic Protocols						انگلیسی		
دروس پیش‌نیاز	تعداد ساعت	تعداد واحد	نوع واحد					
			اختیاری		تخصصی		اصولی	
	۴۸	۳	عملی	نظری	عملی	نظری	عملی	نظری
نیاز به اجرای پروژه عملی:							حل تمرین:	

هدف: آشنایی با پروتکل‌های مختلف رمزنگاری

سر فصل های درس:

- پروتکل‌های تعهد (commitment schemes): تعریف ویژگی‌های انقیاد (binding) و پنهان سازی (hiding)، طرح‌های تعهد Pedersen و Feldman و اثبات ویژگی‌های آنها
- اثبات‌های ناتراوا (zero-knowledge proofs): تعریف اثبات‌های تعاملی (interactive proofs) و اثبات‌های ناتراوا، اثبات‌های ناتراوای با واریسی کننده صادق (honest verifier) و ارائه چند مثال
- پروتکل‌های سیگما (Σ -protocols): تعریف پروتکل سیگما و ارتباط آن با پروتکل‌های اثبات‌های ناتراوا، پروتکل Schnorr، پروتکل Chaum-Pederson، ترکیب AND و OR پروتکل‌های سیگما
- پروتکل‌های تبادل کلید: تعریف پروتکل، یادآوری پروتکل Diffie-Hellman و اثبات امنیت آن، پروتکل تبادل کلید احراز اصالت شده
- پروتکل‌های احراز هویت: روش‌های مبتنی بر کلیدواژه (password)، روش‌های مبتنی بر چالش-پاسخ (challenge-response)، روش‌های مبتنی بر اثبات ناتراوا مانند پروتکل‌های Guillou-Quisquater و Schnorr
- پروتکل‌های تسهیم راز: تسهیم راز Shamir، تسهیم راز تصدیق‌پذیر (Verifiable)، پروتکل‌های تسهیم راز تصدیق‌پذیر Pedersen و Feldman
- محاسبه امن دوعاملی و چندعاملی: پروتکل انتقال بی‌اعتنا (oblivious transfer)، پروتکل دوعاملی Yao و پروتکل‌های چندعاملی BGW و GMW
- سایر پروتکل‌ها و مباحث به انتخاب مدرس: رای-گیری الکترونیکی، حراجی (auction)، امضای قرارداد (contract signing)، پرتاب سکه (coin-tossing)، اثبات امنیت پروتکل‌ها و ...

مراجع پیشنهادی

• Books

1. Oded Goldreich. 2006. Foundations of Cryptography: Volume 1. Cambridge University Press, New York, NY, USA. (Chapter 4)

2. Oded Goldreich. 2004. Foundations of Cryptography: Volume 2, Basic Applications. Cambridge University Press, New York, NY, USA. (Chapter7).
3. Berry Schoenmakers, Cryptographic Protocols, 2004, Technische Univer- siteit Eindhoven. (Chapter 5)
4. Carmit Hazay and Yehuda Lindell. Efficient Secure Two-Party Protocols: Techniques and Constructions (1st). 2010, Springer-Verlag New York, Inc., New York, NY, USA. (Chapters 5, 6, 7)

- **Lecture Notes**

1. Shafi Goldwasser and Mihir Bellare. Lecture Notes on Cryptography. <https://cseweb.ucsd.edu/~mihir/papers/gb.html>

عنوان درس		فارسی	تحلیل رمز متقارن			
		انگلیسی	Symmetric Cryptanalysis			
پایه	نوع واحد		تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس پیش نیاز	
	اصلی	تخصصی				
نظری	عملی	نظری	عملی	نظری	عملی	
حل تمرین:		نیاز به اجرای پروژه عملی:				

هدف: آشنایی با حملات معروف به سامانه‌های رمزنگاری متقارن

سرفصل‌های درس:

- یادآوری پیش‌نیازها: مفاهیم اصلی موردنیاز از نظریه میدان‌های متناهی و توابع بولی مانند فرم نرمال جبری، تبدیل Hadamard-Walsh، احتمال و آزمون‌های فرض، ثبات‌های انتقال خطی (LFSR)
- یادآوری حملات عام: آزمون‌های آماری، حمله جستجوی فراگیر (brute-force)، حملات بده‌بستان حافظه-زمان-داده (time-memory-data tradeoff)، ملاقات در میانه (meet-in-the-middle)، حملات خطی و تفاضلی، الگوریتم Berlekamp-Massey
- حملات رمزهای جریان: تحلیل همبستگی (سریع)، جبری، تحلیل حل و تقسیم، حدس و تعیین، مکعبی (cube)، خطی‌سازی، تمایز
- حملات رمزهای قالبی: تحلیل‌های پیشرفته خطی چندگانه (multiple)، چندبعدی (multidimensional) و تحلیل‌های پیشرفته تفاضلی چندگانه، منقطع (truncated)، بومرنگ (boomerang) و مستطیلی (rectangular)، حملات خطی-تفاضلی (linear-differential)
- حملات توابع چکیده‌ساز: حملات بر اساس پارادوکس روز تولد، حملات عمومی مانند چند برخوردی (multi-collision)، herding و long message second preimage، حملات ساختاری مانند حمله Rebound و Biclick
- حملات به اولیه‌های مرتبط: حمله به‌طرح‌های احراز اصالت (MAC) و طرح‌های رمزنگاری احراز اصالت‌شده (authenticated encryption)
- مباحث دیگر به انتخاب مدرس: کاربرد محاسبات کوانتومی در تحلیل رمزهای متقارن، طراحی اولیه‌های متقارن با رویکرد امنیت اثبات‌پذیر و ...

مراجع پیشنهادی

• Books

1. Wu, Chuan-Kun, and D. Feng. Boolean Functions and Their Applications in Cryptography. Springer, 2016.
2. A. Joux, Algorithmic Cryptanalysis, Chapman & Hall/CRC, 2009.
3. J. Katz, Introduction to Modern Cryptography, Chapman Hall/CRC, 2007.

4. Kazuo Sakiyama, Li Yang, and Yu Sasaki, Security of Block Ciphers: From Algorithm Design to Hardware Implementation" wiley 2015
5. L R. Knudsen and M. Robshaw, The Block Cipher Companion. Springer, 2011.

• **Theses**

6. Preneel, Bart. Analysis and design of cryptographic hash functions. Diss. PhD thesis, Katholieke Universiteit Leuven, 1993.
7. Mennink, Bart. Provable security of cryptographic hash functions. Diss. University of Bristol, UK, 2013.
8. Lauridsen, Martin Mehl, Christian Rechberger, and Lars Ramkilde Knudsen. Design and Analysis of Symmetric Primitives. Diss. Technical University of Denmark Danmarks Tekniske Universitet, Department of Applied Mathematics and Computer Science Institut for Matematik og Computer Science, Cryptology Kryptologi, 2015.

• **Papers**

9. Marc Kaplan, Gaëtan Leurent, Anthony Leverrier, María Naya-Plasencia: Breaking Symmetric Cryptosystems Using Quantum Period Finding. CRYPTO (2) 2016: 207-237.

عنوان درس		فارسی	انگلیسی
رمزنگاری مبتنی بر خم‌های بیضوی		فارسی	انگلیسی
Elliptic Curve Cryptography		فارسی	انگلیسی
نوع واحد	تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس پیش‌نیاز
پایه	۳	۴۸	
اصلی	اختیاری		
نظری	عملی	نظری	عملی
عملی	نظری	عملی	نظری
حل تمرین:		نیاز به اجرای پروژه عملی:	

هدف: معرفی خم‌های بیضوی و برخی از مفاهیم مرتبط با آن، مسئله لگاریتم گسسته خم بیضوی، سامانه‌های رمزنگاری بر روی خم بیضوی، زوج‌نگارها و کاربردهای آن در رمزنگاری

سر فصل‌های درس:

- مفاهیم مرتبط با خم‌های بیضوی: تعریف خم‌های بیضوی، قانون گروه، (j-پایا) (j-invariant)، درون‌ریختی‌ها (endomorphisms)
- خم‌های بیضوی بر روی میدان‌های منتهای: نقاط تاب (torsion)، درون‌ریختی فروبنیوس (Frobenius)، ساختار گروه و مرتبه گروه، قضیه Hasse، خم‌های super singular، مسئله لگاریتم گسسته خم بیضوی (ECDLP)
- زوج‌نگارها بر روی خم‌های بیضوی: نقاط از مرتبه منتهای بر روی خم بیضوی، بخش‌یاب‌ها (divisors)، زوج‌نگار ویل (Weil pairing)، الگوریتم Miller، زوج‌نگار تیت (Tate pairing)
- تولید خم‌های بیضوی برای رمزنگاری: الگوریتم Schoof، تولید خم‌های زوج‌نگار-پسند (pairing-friendly)
- مسئله دیفی‌هلمن دوخطی و مسایل مربوطه: مسئله دیفی‌هلمن دوخطی (BDH)، مسئله دیفی‌هلمن دوخطی کلی (GBDH)، مسئله دیفی‌هلمن دوخطی تصمیمی (DBDH)، مسئله دیفی‌هلمن دوخطی چکیده ساز تصمیمی (DHBHD)
- کاربردهای زوج‌نگارها در رمزنگاری
  - طرح‌های رمزنگاری: رمزنگاری شناسه بنیاد (IBE) و تعریف امنیت، IBE سلسه مراتبی (HIBE)، رمزنگاری هم‌ریخت BGN
  - پروتکل‌های توافق کلید: پروتکل توافق کلید سه نفره، توافق کلید شناسه بنیاد (identifier-based)
  - طرح‌های امضا: امضای BLS، طرح امضای آستانه‌ای (threshold)، طرح‌های رمز امضا شناسه بنیاد (ID-based signcryption)
- مباحث دیگر به انتخاب مدرس: حمله MOV، حمله Frey-Rück، خم‌های غیرعادی (anomalous)، خم‌های ابربیضوی (hyper elliptic)، کاربردهای دیگر از زوج‌نگارها (مانند: امضای گروهی شناسه بنیاد ID-based group signature)، امضای شناسه بنیاد سلسه مراتبی (HIDS)، طرح چند امضایی (multi-signature)، امضای کل (aggregate)، رمزنگاری کلید عمومی جستجو پذیر (searchable)، رمزنگاری همه‌پخش (broadcast)

• **Books**

1. S. V. D. Hankerson and A. Menezes: Guide to Elliptic Curve Cryptography, 2004, Springer.
2. J. Hoffstein, J. Pipher and J. H. Silverman: An Introduction to Mathematical Cryptography, 2014, Springer.
3. N. Mrabet, M. Joye: Guide to Pairing-Based Cryptography. Chapman & Hall/CRC (2016).
4. L. Washington: Elliptic Curves: Number Theory and Cryptography, 2nd edition, 2003, Taylor & Francis.

• **Papers**

1. D. Boneh, M. Franklin: Identity-Based Encryption from the Weil Pairing. SIAM J. Comput. 32(3), 586-615 (2003).
2. D. Boneh, H. Shacham, and B. Lynn: Short Signatures from the Weil Pairing. J. Cryptology 17(4), 297-319 (2004).
3. A. Joux: A one Round Protocol for Tripartite Diffie-Hellman. J. Cryptology 17, 263-276 (2004).

رمزنگاری شبکه مبنا			فارسی		عنوان درس	
Lattice-based cryptography			انگلیسی			
دروس پیش نیاز	تعداد ساعت	تعداد واحد	نوع واحد			
	۴۸	۳	اختیاری		اصولی	پایه
			عملی	نظری	عملی	نظری
حل تمرین:						نیاز به اجرای پروژه عملی:

هدف: آشنایی با مفاهیم و تعاریف اولیه، مسائل محاسباتی مطرح و الگوریتم های رمزنگاری مدرن شبکه مبنا

سر فصل های درس:

- مقدمات: مروری بر فضاهاى بردارى و زیرفضا، متعامدسازی و الگوریتم گرام-اشمیت، تعریف شبکه (lattice)، ماتریس های یونی مدولار، خواص جبری زیرگروه ماتریس های یونی مدولار و مولدهای گروه، پایه ها و متوازی السطوح بنیادین (fundamental parallelepiped)، نامساوی هادامارد، جسم محدب و قضیه میتکوفسکی، قضیه هرمیت و شهود گاوسی (Gaussian heuristic)
- مسائل محاسباتی در شبکه: «مسئله کوتاه ترین بردار» در شبکه (SVP)، «مسئله نزدیک ترین بردار» در شبکه (CVP)، «مسئله تقریب کوتاه ترین بردار» (SVP)، مسئله تصمیم گیری تقریب کوتاه ترین بردار (Gap-SVP)، مسئله کوتاه ترین بردارهای مستقل خطی (SIVP)، مسئله تقریب کوتاه ترین بردارهای مستقل خطی (SIVP)، مسئله (bounded-distance decoding) BDD، صور دیگر مسائل محاسباتی شبکه
- الگوریتم های کاهش شبکه، پیچیدگی و کران تقریب آنها: الگوریتم enumeration، الگوریتم LLL، الگوریتم Babai، الگوریتم BKZ
- شبکه و رمزنگاری: خانواده توابع یک طرفه، خانواده توابع مقاوم به برخورد (collision resistant)، مفهوم امنیت معنایی (semantic security)، مفاهیم IND-CPA و IND-CCA، رمزنگاری مبتنی بر هویت (IBE) الگوهای سنتی در رمزنگاری مبتنی بر شبکه: رمزنگاری Ajtai-Dwork، رمزنگاری GGH و امضاهای دیجیتالی، رمزنگاری NTRU و گونه های متفاوت آن، رمزنگاری مبتنی بر حلقه های چند جمله ای
- الگوهای مدرن در رمزنگاری مبتنی بر شبکه: تشریح مسئله SIS (shortest integer solution)، تشریح مسئله (learning with error) LWE، تشریح مسئله Ring-LWE، تشریح مسئله تصمیم گیری decision R-LWE، خانواده توابع درهم سازی مبتنی بر شبکه، مطالعه روش های رمزنگاری مبتنی بر هویت شبکه مبنا (Lattice-based IBE)، توابع شبه تصادفی در شبکه
- رمزنگاری کاملاً هم ریخت مبتنی بر شبکه: مفاهیم پایه، رمزنگاری کاملاً هم ریخت مبتنی بر شبکه
- رمزنگاری (abased encryption) ABE
- مروری بر مسائل باز در شبکه

مراجع پیشنهادی

• Books

1. J. Hoffstein, J. Pipher, and J. H. Silverman, An introduction to mathematical cryptography. Vol. 1. New York: springer, 2008.

2. D. Micciancio, S. Goldwasser: Complexity of lattice problems: a cryptographic erspective. Vol. 671. Springer Science & Business Media, 2012.

- **Lecture Notes**

1. D. Micciancio: Lattices in cryptography and cryptanalysis, 2002. Lecture notes of a course given in UC San Diego.

- **Theses**

1. C. Gentry. A fully homomorphic encryption scheme. Ph.D. thesis, Stanford University, 2009

- **Papers**

1. D. Boneh and D. M. Freeman: Linearly Homomorphic Signatures over Binary Fields and New Tools for Lattice-Based Signatures. Public Key Cryptography 2011: 1-16.
2. P. Q. Nguyen, J. Stern: The Two Faces of Lattices in Cryptology. CaLC 2001, 146-180.
3. C. Peikert: A Decade of Lattice Cryptography. Foundations and Trends in Theoretical Computer Science 10(4): 283-424 (2016).

عنوان درس		فارسی	حریم خصوصی داده			
		انگلیسی	Data Privacy			
نوع واحد		تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس پیش نیاز		
پایه	اصلي	۳	۴۸	اختياري		
	نظري			تخصصي	عملی	نظري
حل تمرین:		نیاز به اجرای پروژه عملی:				

هدف: بررسی میزان حریم خصوصی از دست رفته، زمانی که اطلاعاتی از یکپایگاه داده منتشر می‌شود.

سرفصل‌های درس:

- تعریف حریم خصوصی داده و اهمیت آن: بیان اهمیت حریم خصوصی داده با چند مثال و تعریف دقیق حریم خصوصی داده
- مکانیسم حریم خصوصی داده: مکانیسم لاپلاس، مکانیسم ضربی، محدودیت مکانیسم لاپلاس و مکانیسم نمایی، مکانیسمی برای تعداد درخواست‌های شمارشی (Counting Queries) خیلی زیاد
- انتشار تعاملی داده: روش‌های وجودی حریم خصوصی و محدودیت آن‌ها، مکانیسم آستانه‌ای، کنترل تعاملی میزان حریم خصوصی از دست رفته، به روز رسانی ضربی وزن‌ها، مکانیسم تعاملی برای درخواست‌های شمارشی
- مکانیسم‌هایی برای داده‌های حساس: درخواست میانه (median query) و مکانیسم میانه پایدار، aggregate و مکانیسم subsample
- محدودیت‌هایی آماری انتشار خصوصی داده: نویز و درخواست‌های شمارشی، پایگاه‌های داده با سطرهای بزرگ کم
- محدودیت محاسباتی برای داده‌های مصنوعی: سختی تولید پایگاه‌های داده مصنوعی، مکانیسم sanitization
- سختی مکانیسم‌های کارا برای درخواست‌های شمارشی: کدهای اثر انگشت، سطرهای کوتاه و انتشار خصوصی داده، سختی پاسخ خصوصی به درخواست به درخواست‌های شمارشی
- امنیت و حق‌گویی: حراج کالاها دیجیتال، مکانیسم Vickrey-Clarke-Groves برای پرداخت و رفاه اجتماعی، بهینه‌سازی خصوصی رفاه اجتماعی
- امنیت در یادگیری: یادگیری در مدل PAC و حریم خصوصی، یادگیری برخط با experts
- پیاده‌سازی‌های حریم خصوصی: مکانیسم‌های محلی، مشاهده دائمی، پیاده‌سازی‌های پان-خصوصی و مکانیسم مجموع‌های تجمعی پان خصوصی
- تعاریف مختلف حریم خصوصی: ترکیب جمعیت، حریم خصوصی تفاضلی از ترکیب جمعیت، حریم خصوصی داده‌های خارج از محدوده

- **Books**

1. Dwork, Cynthia, and Aaron Roth. "The algorithmic foundations of differential privacy." *Foundations and Trends® in Theoretical Computer Science* 9, no. 3–4 (2014): 211-407
2. Hundepool, Anco, Josep Domingo-Ferrer, Luisa Franconi, Sarah Giessing, Eric Schulte Nordholt, Keith Spicer, and Peter-Paul De Wolf. *Statistical disclosure control*. John Wiley & Sons, 2012.
3. Wiley Duncan et al (2011) *Statistical Confidentiality: Principle and Practice*. Springer

- **Lecture Notes**

4. Andrej Bogdanov. Lecture notes on Data Privacy. www.cse.cuhk.edu.hk/~andrejb/csci5520/
5. Tal Malkin. *Advanced Cryptography (Data Privacy)*. Spring 2010. <http://www.cs.columbia.edu/~tal/6261/SP10/>

عنوان درس		فارسی	محاسبات روی داده رمز شده			
عنوان درس		انگلیسی	Computing on Encrypted Data			
نوع واحد		تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس پیش نیاز		
پایه	اصلی	۳	۴۸	اختیاری	تخصصی	
	نظری				عملی	نظری
حل تمرین:		نیاز به اجرای پروژه عملی:				

هدف: آشنایی با تکنیک‌های محاسبه روی داده رمز شده، محاسبات امن چندعاملی، رمزنگاری هم‌ریخت و تمام-هم‌ریخت (FHE)، رمزنگاری تابعی

سر فصل‌های درس:

- مقدمه: برون‌سپاری امن محاسبات، طرح‌های رمزگذاری هم‌ریخت: RSA، الجمال، گلدواسر-میکالی، Paillier، مساله LWE
- مبانی ریاضی مشبکه‌ها، توابع درجه‌ای روی مشبکه‌ها و رمزنگاری شناسه بنیاد
- مساله یادگیری با خطا (نسخه تصمیمی و جست‌وجویی)، روش‌های کاهش جست‌وجویی به تصمیمی، کاهش مساله LWE از بدترین حالت به حالت متوسط، رمزگذاری کلید خصوصی و کلید عمومی مبتنی بر LWE
- نمونه‌گیری از توزیع گاوسی گسسته و رمزنگاری شناسه بنیاد
- تعویض بعد و رمزگذاری نسبتاً هم‌ریخت
- تعویض پیمانه‌ای، FHE سطح‌بندی‌شده، قضیه بوت استرپ (Bootstrapping theorem) و FHE، امنیت مدور طرح‌های رمزگذاری
- برون‌سپاری وارسی‌پذیر محاسبات و معرفی چند پروتکل معروف برای محاسبات با زمان چندجمله‌ای
- مدار درهم ریخته (Garbled Circuit)، حالت دوگان سامانه رمز Regev
- رمزگذاری تابعی، مدارهای درهم ریخته یاتو و رمزگذاری تابعی تک‌کلیده
- ساختن رمزنگاری خصیصه بنیاد و رمزنگاری تابعی روی مشبکه

مراجع پیشنهادی

• Books

1. Boneh, Dan, Amit Sahai, and Brent Waters. "Functional encryption: Definitions and challenges." Theory of Cryptography Conference. Springer Berlin Heidelberg, 2011.
2. Yi, Xun, Russell Paulet, and Elisa Bertino. Homomorphic encryption and applications. Vol. 3. Berlin: Springer, 2014.

- **Theses**

1. C. Gentry. A fully homomorphic encryption scheme. Ph.D. thesis, Stanford University, 2009

- **Papers**

1. Regev, Oded. "The learning with errors problem." Invited survey in CCC (2010): 15.

عنوان درس		فارسی		ابزارهای رمزنگاشتی در رایانش ابری	
		انگلیسی		Cryptographic Tools in Cloud Computing	
نوع واحد		تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس پیش نیاز	
پایه	اصولی	اختیاری	۳	۴۸	
				نظری	عملی
حل تمرین:		نیاز به اجرای پروژه عملی:			

هدف: در این درس به طور ویژه نگرانی های امنیتی و حریم خصوصی مربوط به داده های حجیم مورد بحث و بررسی قرار می گیرد. هدف این درس آشنایی دانشجویان با چالش های اساسی امنیتی مربوط به مدیریت داده با توجه به چرخه حیات آن می باشد.

سر فصل های درس:

- مقدمه ای بر برون سپاری و رایانش ابری: ضرورت مسئله، مزایا و معایب، معماری و انواع مدل های سرویس ابری، تاکید بر امنیت به عنوان چالش در سرویس های ابری.
- انواع سرویس های داده: شامل معرفی سرویس های جستجو، محاسبات و ذخیره سازی، مقدمات مورد نیاز خاص این سرویس ها همچون رمزگذاری شبکه مینا (lattice-based encryption)، رمزگذاری حافظ فرمت (format-preserving encryption)، نگاشت های دو خطی، جداول مراجعه، روش های ذخیره و بازیابی اطلاعات، نمایه سازی و جستجو، مدارهای بولی و...
- تهدیدات و ملزومات امنیتی در سرویس های داده: حفظ محرمانگی داده، کنترل دسترسی، یکپارچگی، حفظ حریم خصوصی
- راه حل های امنیتی:
  - معرفی رمزگذاری های متناسب با سرویس، جهت حفظ محرمانگی داده شامل: رمزگذاری جستجو پذیر (searchable encryption)، رمزگذاری حافظ ترتیب (order-preserving encryption) و رمزگذاری هم ریخت (homomorphic encryption).
  - معرفی مکانیسم های کنترل دسترسی شامل: رمزگذاری ویژگی-بنیاد (ABE)، رمزگذاری تابعی (FE) و رمزگذاری انتخابی (selective-encryption)
  - معرفی ابزارهای تضمین یکپارچگی: امضای دیجیتال، درخت مرکل، اثبات های تعاملی و غیر تعاملی و...
  - معرفی مکانیسم های حفظ حریم خصوصی: انواع حریم خصوصی (کاربر، داده، جواب) و مکانیسم های وابسته نظیر روش های گمنام سازی، امضای گروهی، امضای کور، سامانه های صدور گواهی گمنام، k-گمنامی، PIR و ORAM و I-diversity و...
- سرویس های جستجو: تمرکز بر جزئیات رمزگذاری جستجو پذیر، معرفی و مقایسه روش های ستارن و نام ستارن، تعریف امنیت (IND-CKA)، بیان مفهومی جستجوی دقیق و تک کلمه ای و طرح رمزهای موجود، توصیف طرح رمزهای مرتبط با جستجوی فازی، جستجوی رتبه بندی شده، جستجوی وارسی پذیر، پرسمان های غنی و در نهایت تشریح حملات موجود.

- سرویس‌های ذخیره‌سازی: تمرکز بر روش‌های تضمین یکپارچگی خاص این سرویس‌ها نظیر مالکیت اثبات‌پذیر داده (provable data possession)، اثبات قابلیت بازیابی (proof of retrievability)، مقایسه این روش‌ها، روش‌های حذف داده تکراری (data deduplication)، روش‌های حذف داده مورد نظر (data destruction).
- سرویس‌های محاسبه: تمرکز بر رمزگذاری تمام هم‌ریخت، هم‌ریخت ضریبی و جمعی و نحوه محاسبه توابع مختلف، روش‌های تضمین صحت محاسبات شامل، انواع روش‌های محاسبات واریسی‌پذیر (verifiable computation)، اثبات‌های بررسی احتمالی (PCP)، روش‌های رمزگذاری جهت تضمین صحت، اثبات‌های تعاملی و غیر تعاملی.

مراجع پیشنهادی

- **Books:**
  1. Stefan Rass , Daniel Slamanig. Cryptography for security and privacy in cloud computing. Artech House publication. 2013.
- **Oline Course**
  1. Encrypted Search: <http://cs.brown.edu/~seny/2950-v/>
- **Theses**
  1. Muhamad Naveed, secure and practical computation on encrypted data, University of Illinois at Urbana-Champaign, 2016.
  2. Justin R. Thaler, Practical Verified Computation with Streaming Interactive Proofs. Harvard University Cambridge, Massachusetts. May 2013.
  3. Raluca Ada Popa, Building Practical Systems That Compute on Encrypted Data. Massachusetts Institute of Technology, 2014; 0830542.
- **Papers**
  1. Jun Tang, Yong Cui, Qi Li, Kui Ren, Jiangchuan Liu, Rajkumar Buyya: Ensuring Security and Privacy Preservation for Cloud Data Services. ACM Comput. Surv. 49(1): 13:1-13:39 (2016).
  2. Christoph Bösch, Pieter H. Hartel, Willem Jonker, Andreas Peter: A Survey of Provably Secure Searchable Encryption. ACM Comput. Surv. 47(2): 18:1-18:51 (2014).

عنوان درس		فارسی		انگلیسی	
اثبات‌های ناتراوا		Zero-Knowledge Proofs			
نوع واحد		تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس پیش‌نیاز	
پایه		۳	۴۸	اختیاری	
اصلی				تخصصی	
نظری	عملی	نظری	عملی	نظری	عملی
حل تمرین:		نیاز به اجرای پروژه عملی:			

هدف: معرفی اثبات‌های تعاملی، اثبات‌های ناتراوا، پروتکل‌های سیگما، و معرفی تعریف امنیت با استفاده از شبیه‌ساز

سر فصل های درس:

- مرور مفاهیم پایه‌ای: اثبات‌های تعاملی (interactive proofs)، اثبات‌های ناتراوا (zero-knowledge proofs)، اثبات‌های ناتراوای با واریسی کننده صادق (honest verifier)، معرفی طرح‌های تعهد (commitment schemes)
- مفاهیم پیشرفته‌تر: اثبات برابری $IP=PSPACE$ ، معرفی کلاس‌های ناتراوای کامل (PZK)، آماری (SZK) و محاسباتی (CAK) و ارتباط آنها، استدلال‌های ناتراوا (zero-knowledge arguments)، اثبات‌های ناتراوای غیرتعاملی (Non-Interactive Zero-Knowledge)، الگوی فیات-شامیر (Fiat-Shamir Paradigm)، اثبات‌های با ویژگی تمایز ناپذیری شاهد (witness indistinguishable) و مخفی‌سازی شاهد (witness hiding)، ویژگی ترکیب سری و موازی در اثبات‌های ناتراوا.
- پروتکل‌های سیگما (Σ -protocols): تعریف و ارتباط آن با پروتکل‌های اثبات‌های ناتراوا، پروتکل Schnorr، پروتکل Chaum-Pederson، ترکیب AND و OR پروتکل‌های سیگما
- سایر موارد به انتخاب مدرس: ساخت طرح‌های امضای دیجیتال با استفاده پروتکل‌های سیگما، اشاره به مفهوم پروتکل دوعاملی، مفاهیم اولیه پروتکل‌های انتقال بی‌اعتنا (Oblivious Transfer)، مدار بهم‌ریخته یانو و پروتکل چندعاملی GMW

مراجع پیشنهادی

• Books

5. Oded Goldreich. 2006. Foundations of Cryptography: Volume 1. Cambridge University Press, New York, NY, USA. (Chapter 4)
6. Oded Goldreich. 2004. Foundations of Cryptography: Volume 2, Basic Applications. Cambridge University Press, New York, NY, USA. (Chapter 7).
7. Berry Schoenmakers, Cryptographic Protocols, 2004, Technische Universiteit Eindhoven. (Chapter 5)
8. Carmit Hazay and Yehuda Lindell. Efficient Secure Two-Party Protocols: Techniques and Constructions (1st). 2010, Springer-Verlag New York, Inc., New York, NY, USA. (Chapters 5, 6, 7)

9. Rosen, Alon. Concurrent Zero-Knowledge: With Additional Background by Oded Goldreich. Springer Science & Business Media, 2007. Harvard

- **Lecture notes**

10. Damgård, I. "On Sigma protocols. Notes for Cryptographic Protocol Theory course."
11. Helger Lipmaa. Lecture course on Zero-knowledge and some applications. <http://kodu.ut.ee/~lipmaa/teaching/Bergen2004.pdf>

- **Papers**

12. Uriel Feige, Adi Shamir: Witness Indistinguishable and Witness Hiding Protocols. STOC 1990: 416-426
13. Oded Goldreich, Hugo Krawczyk: On the Composition of Zero-Knowledge Proof Systems. SIAM J. Comput. 25(1): 169-192 (1996)

- **Theses**

14. Vadhan, Salil Pravin. "A study of statistical zero-knowledge proofs." PhD diss., Massachusetts Institute of Technology, 1999.

عنوان درس		فارسی	محاسبه امن چندعاملی				
		انگلیسی	Secure Multi-Party Computation				
نوع واحد		تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس پیش نیاز			
پایه	اصلی	تخصصی	اختیاری	۳	۴۸		
						عملی	نظری
حل تمرین:		نیاز به اجرای پروژه عملی:					

هدف: آشنایی با انواع پروتکل‌های محاسبات امن دوعاملی و چندعاملی و اثبات امنیت آنها پالاخص در چارچوب ترکیب سراسری

سر فصل‌های درس:

- مفاهیم پایه: معرفی انواع مهاجم‌های فعال (active) و غیرفعال (passive)، مهاجم‌های ایستا (static) و پویا (adaptive)، پروتکل انتقال بی‌اعتنا (Oblivious Transfer) و گسترش آن، پروتکل‌های طرح‌های تسهیم راز
- پروتکل‌های دوعاملی: معرفی پروتکل دو عاملی یائو و مدار درهم ریخته یائو (Yao's garbled circuit)، امنیت پروتکل یائو در حضور انواع مهاجم و اثبات امنیت آن، معرفی روش‌های Cut and Choose برای امنیت پروتکل یائو در حضور حمله‌کننده‌های فعال،
- پروتکل‌های چندعاملی: معرفی پروتکل‌های GMW، BGW و BMR، کامپایلر GMW
- سایر پروتکل‌ها: پروتکل‌های همه‌پخشی (Broadcast)، توافق بیزانتین (Byzantine agreement)
- مدل‌های اثبات امنیت: امنیت تنها (stand-alone)، امنیت در چارچوب ترکیب سراسری (Universally Composable Framework)، الگوی دنیای واقعی و دنیای مجازی، عملکرد ایده‌آل،
- سایر مباحث به انتخاب مدرس: گسترش OT و انواع پروتکل‌های مختلف برای آن، انواع پروتکل‌های خاص‌منظوره مانند محاسبه امن اشتراک دو مجموعه، محاسبه امن حاصلضرب داخلی دو بردار، رای‌گیری الکترونیکی، حراجی (Auction)، مدل رشته مرجع مشترک (Common Reference String (CRS))

مراجع پیشنهادی

• Books

1. Ronald Cramer, Ivan Bjerre Damgrd, and Jesper Buus Nielsen. 2015. Secure Multiparty Computation and Secret Sharing (1st ed.). Cambridge University Press, New York, NY, USA.(Chapters 2,3,11).
2. Yehuda Lindell, Composition of Secure Multi-Party Protocols, 2003, 1st, Springer-Verlag Berlin Heidelberg (Chapters 2,3,4).

3. Carmit Hazay and Yehuda Lindell. Efficient Secure Two-Party Protocols: Techniques and Constructions (1st). 2010, Springer-Verlag New York, Inc., New York, NY, USA. (Chapters 5,6,7).
4. Oded Goldreich. 2006. Foundations of Cryptography: Volume 1. Cambridge University Press, New York, NY, USA. (Chapter 4).
5. Oded Goldreich. 2004. Foundations of Cryptography: Volume 2, Basic Applications. Cambridge University Press, New York, NY, USA. (Chapter 5).
6. Yehuda Lindell. Composition of Secure Multi-Party Protocols, A Comprehensive Study. Lecture Notes in Computer Science 2815, Springer 2003, ISBN 3-540-20105-X

- **Online Course**

<http://drona.csa.iisc.ernet.in/~arpita/SecureComputation15.html>

- **Papers**

7. Yehuda Lindell and Benny Pinkas. 2011. Secure two-party computation via cut-and-choose oblivious transfer. Springer-Verlag, Berlin, Heidelberg
8. Yehuda Lindell: How To Simulate It - A Tutorial on the Simulation Proof Technique. IACR Cryptology ePrint Archive 2016: 46 (2016)
9. R. Canetti. 2001. Universally Composable Security: A New Paradigm for Cryptographic Protocols. IEEE Computer Society, Washington, DC, USA, 136-.
10. Mihir Bellare, Viet Tung Hoang, Phillip Rogaway: Foundations of garbled circuits. ACM Conference on Computer and Communications Security 2012: 784-796.

عنوان درس		فارسی	طرح‌های تسهیم راز	
		انگلیسی	Secret Sharing Schemes	
نوع واحد		تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس پیش‌نیاز
پایه	اصلی	تخصصی	اختیاری	۴۸
حل تمرین:		نیاز به اجرای پروژه عملی:		

هدف: مقدمه‌ای بر طرح‌های تسهیم راز، معرفی طرح‌های تسهیم راز تصدیق‌پذیر، ارائه مفاهیم نرخ اطلاعات و میانگین نرخ اطلاعات برای ساختارهای دسترسی و بیان روش‌هایی برای بدست آوردن کران‌های بالایی و پایینی بر روی آن

سر فصل‌های درس:

- مفاهیم پایه‌ای: تسهیم راز آستانه‌ای، تسهیم راز شامیر، ساختارهای دسترسی، ساختارهای دسترسی ناتمام (incomplete/non-perfect)، اثبات وجود طرح‌تسهیم راز برای هر ساختار دسترسی، مفهوم monotone Boolean formula و ارتباط آن با ساختار دسترسی، طرح‌های تسهیم راز خطی، طرح تسهیم راز ramp
- تعریف انواع امنیت: طرح‌های تسهیم راز کامل (PSS)، طرح‌های تسهیم راز آماری (SSS)، طرح‌های تسهیم راز محاسباتی (CSS)، تعریف معادل امنیت کامل با استفاده از مفهوم آنتروپی
- طرح‌های تسهیم راز تصدیق‌پذیر (VSS): معرفی مهاجم فعال (active) و غیر فعال (passive)، پروتکل‌های با قابلیت کشف و شناسایی متخلف، طرح‌های با امنیت محاسباتی Pedersen و Feldman
- نرخ اطلاعات طرح‌های تسهیم راز: تعریف نرخ اطلاعات (information rate) و میانگین نرخ اطلاعات ساختارهای دسترسی، تعیین کران بالایی بر روی (میانگین) نرخ اطلاعات با استفاده از نامساوی‌های اطلاعاتی شانون و غیرشانون، معرفی روش‌های ارائه کران پایینی برای (میانگین) نرخ اطلاعات با استفاده از راهکارهای کلی تجزیه ساختارهای دسترسی مانند λ -تجزیه، λ -تجزیه وزن دار و (λ, ω) -تجزیه
- ساختارهای دسترسی ایده‌آل: ساختارهای دسترسی گرافی ایده‌آل، ساختارهای دسترسی القا شده از ماترویدها، قضیه Brickell-Davenport و تعمیم آن
- مباحث پیشرفته: مدل‌های ارتباطی همزمان (synchronous) و غیرهمزمان (asynchronous)، پیچیدگی دور طرح‌های VSS، طرح‌های تصدیق‌پذیر عمومی (publicly verifiable)، تابع دسترسی، ارتباط بین پلی ماترویدها با طرح‌های تسهیم راز، طرح‌های تسهیم راز غیر خطی، رفتار مجانبی نرخ اطلاعات، تسهیم راز مبتنی بر کد
- مروری بر مسائل مطرح در زمینه تسهیم راز

مراجع پیشنهادی:

Books

1. J. B. Nielsen, I. Damgård, R. Cramer: Secure Multiparty Computation and Secret Sharing Cambridge University Press, 2015. (Part II, Secret Sharing)

2. D.R. Stinson: Cryptography. Theory and practice. Third edition. Discrete Mathematics and its Applications. Chapman & Hall/CRC, 2006. (Chapter 13)

- **Lecture Notes**

3. C. Padró: Lecture notes in secret sharing. Cryptology ePrint Archive 2012/674.

- **Theses**

4. Gennaro, Rosario. "Theory and practice of verifiable secret sharing." PhD diss., Massachusetts Institute of Technology, 1996.
5. O. Farràs. Multipartite Secret Sharing Schemes. PhD diss.UPC (2010)
6. K. M. Martin, Discrete Structures in the Theory of Secret Sharing. Ph. D. Thesis, University of London, (1991).
7. Patra, Arpita. "Studies on Verifiable Secret Sharing, Byzantine Agreement and Multiparty Computation." PhD diss., INDIAN INSTITUTE OF TECHNOLOGY, MADRAS, 2010.
8. Kumaresan, Ranjit. Broadcast and Verifiable Secret Sharing: New Security Models and Round Optimal Constructions. Diss. 2012.
9. A. Yang. Secret Sharing Schemes and Polymatroids. PhD diss ,NTU (2014).

- **Papers**

10. A. Beimel, Y. Ishai: On the Power of Nonlinear Secret Sharing Schemes, SIAM J. Discrete Math. 19 (2005) 258–280.
11. A. Beimel: Secret-Sharing Schemes: A Survey. IWCC 2011: 11-46.
12. O. Farràs, T. B. Hansen, T. Kaced, and C. Padró: On the Information Ratio of Non-Perfect Secret Sharing Schemes. Cryptology ePrint Archive, Report 2014/124, 2014.

عنوان درس		فارسی	رای گیری الکترونیکی
		انگلیسی	Digital Democracy
پایه	اصلی	تخصصی	اختیاری
نظری	عملی	نظری	عملی
عملی	نظری	عملی	نظری
حل تمرین:		نیاز به اجرای پروژه عملی:	
تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس پیش نیاز	نوع واحد
۳	۴۸		

هدف: آشنایی با تاریخچه رای گیری، معرفی سامانه های رای گیری الکترونیکی و کاربردهای آن، معرفی ابزارهای رمزنگاری، ارائه تعاریف و اثبات امنیت در این حوزه

سر فصل های درس:

- تاریخچه: رای گیری سنتی، رای گیری الکترونیکی، الزامات امنیتی در رای گیری الکترونیکی
- ابزارهای رمزنگاری: رمزنگاری همومورفیک، رمزنگاری توزیع شده، اثبات های ناتراوا، تسهیم راز، رمزگذاری مجدد (reencryption)
- میکس نت: میکس نت Chaum، میکس نت Park-Ito-Kurosawa، میکس نت RPC، میکس نت Neff، میکس-نت Verificatum
- تعاریف: تعریف پروتکل رای گیری الکترونیکی، تعریف امنیت، مدل کردن الزامات امنیتی رای گیری الکترونیکی
- سامانه های متمرکز و غیر متمرکز: سامانه های مبتنی بر میکس نت، سامانه های مبتنی بر شمارش همومورفیک، طرح های مبتنی بر امضای کور
- پروتکل های پیاده سازی شده: پروتکل وی ووت (vVote)، پروتکل هلیوس (Helios)، پروتکل پرتو تر (Pret a voter)، پروتکل Scantegrity، پروتکل scratch and vote

مراجع پیشنهادی

- **Lecture notes**
  1. Ron Rivest. Selected Topics in Cryptography (Lectures 17-27 on mixnets). <http://courses.csail.mit.edu/6.897/spring04/materials.html>
- **Online Course**
  1. J. Alex Halderman. "Securing Digital Democracy.": www.coursera.org
- **Theses**
  2. Adida, Ben. "Advances in cryptographic voting systems." PhD diss., Massachusetts Institute of Technology, 2006. Stathakidis, Efstathios. Formal modelling and analysis of mix net implementations. Diss. University of Surrey, 2015.
  3. Essex, Alexander. "Cryptographic End-to-end Verification for Real-world Elections." (2012).

4. Kempka, Carmen. Matters of Coercion-Resistance in Cryptographic Voting Schemes. Diss. Karlsruhe, Karlsruher Institut für Technologie (KIT), Diss., 2014, 2014.
5. Terelius, Björn. Some aspects of cryptographic protocols: with applications in electronic voting and digital watermarking. Diss. KTH Royal Institute of Technology, 2015.

• **Papers**

6. Ben Adida: Helios: Web-based Open-Audit Voting. USENIX Security Symposium 2008: 335-348
7. Chris Culnane, Peter Y. A. Ryan, Steve A. Schneider, Vanessa Teague: vVote: A Verifiable Voting System. ACM Trans. Inf. Syst. Secur. 18(1): 3:1-3:30 (2015)
8. David Chaum, Richard Carback, Jeremy Clark, Aleksander Essex, Stefan Popoveniuc, Ronald L. Rivest, Peter Y. A. Ryan, Emily Shen, Alan T. Sherman: Scantegrity II: End-to-End Verifiability for Optical Scan Election Systems using Invisible Ink Confirmation Codes. EVT 2008
9. Ben Adida, Ronald L. Rivest: Scratch & vote: self-contained paper-based cryptographic voting. WPES 2006: 29-40

پول دیجیتال		فارسی	عنوان درس				
Digital Currency		انگلیسی					
تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد					
۴۸	۳	اختیاری		اصلی		پایه	
		عملی	نظری	عملی	نظری	عملی	نظری
نیاز به اجرای پروژه عملی:						حل تمرین:	

هدف: آشنایی با پول دیجیتال (Digital Cash) و رمزپول (Crypto-Currencies)، فراگیری مبانی رمزنگاری آن‌ها، آشنایی با مسائل امنیتی و حفظ حریم خصوصی در حوزه پول دیجیتال، آشنایی با رمزپول بیت‌کوین (Bitcoin) و سایر رمزپول‌های مشابه، آشنایی با تکنولوژی زنجیره بلوکی (Block chain)

سر فصل‌های درس:

- تاریخچه: پول به عنوان یک واسطه، پول با پشتوانه، پول بدون پشتوانه، پیشرفت‌های رمزنگاری در دهه‌های اخیر، ایده و فلسفه پول دیجیتال
- سامانه‌های متمرکز و غیرمتمرکز: فرآیند غیرمتمرکزسازی، مساله جنرال‌های بی‌زانس، مفهوم اجماع، نظریه بازی‌ها و طراحی مکانیزم، اهمیت توجه به انگیزه‌مندی عامل‌ها در سامانه‌های غیرمتمرکز
- سامانه‌های متمرکز و غیرمتمرکز مالی: پول دیجیتال به عنوان یک سامانه مالی متمرکز، رمزپول به عنوان یک سامانه مالی غیرمتمرکز، رمزپول بیت‌کوین، پول اینترنتی، نهادهای نظارتی، قوانین و نظارت‌ها
- پیشنیازهای رمزنگاری: رمزنگاری کلیدعمومی، امضای دیجیتال، امضای کور، توابع چکیده‌ساز، مفهوم اثبات‌کار (proof of work)
- مبانی پول دیجیتال: عرضه پول دیجیتال، تکنیک‌های رمزنگاری، تعریف امنیت، آشنایی با پروتکل‌های معروف و اثبات امنیت آن‌ها، حفظ حریم خصوصی، چالش‌ها و نوآوری‌های حوزه پول دیجیتال
- معرفی رمزپول بیت‌کوین: اصول بیت‌کوین، معدن‌کاوی (mining) و عرضه پول در بیت‌کوین، تراکنش‌ها (transaction) و نحوه تایید آن‌ها، حساب‌های بیت‌کوینی (address)، امنیت و حفظ حریم خصوصی، گمنامی، قابلیت ردیابی، زنجیره بلوکی
- کاربردهای بیت‌کوین: استفاده‌های متنوع از زنجیره بلوک‌ها، آشنایی با سایر رمزپول‌های مشابه بیت‌کوین، قراردادهای هوشمند غیرمتمرکز (smart contract)

مراجع پیشنهادی

• Books

1. Delfs, Hans, Helmut Knebl, and Helmut Knebl. Introduction to cryptography. Vol. 2. Berlin etc.: Springer, 2002. (chapter 5)
2. Franco, Pedro. Understanding Bitcoin: Cryptography, engineering and economics. John Wiley & Sons, 2014.

3. Narayanan, Arvind, et al. Bitcoin and Cryptocurrency Technologies: A Comprehensive Introduction. Princeton University Press, 2016.
4. Rosenberg, Burton, ed. Handbook of financial cryptography and security. Chapman and Hall/CRC, 2010.

- **Online courses**

5. Arvind Narayanan Bitcoin and Cryptocurrency Technologies. <https://www.coursera.org/learn/cryptocurrency>
6. Bitcoin and Cryptocurrencies. Stanford course. <https://crypto.stanford.edu/cs251/>

عنوان درس		فارسی	مبهم‌سازی برنامه				
		انگلیسی	Program Obfuscation				
نوع واحد		تعداد واحد	تعداد ساعت	درس پیش‌نیاز			
پایه	نظری	عملی	نظری	عملی	اختیاری		
					نظری	عملی	
حل تمرین:		نیاز به اجرای پروژه عملی:					
		۴۸		۳			

هدف: آشنایی با تعاریف و مفاهیم امنیتی مربوط به این حوزه، روش‌های مبهم‌سازی، ابزارهای رمزنگاری، بررسی محدودیت‌ها، مرور پژوهش‌های اخیر، کاربردهای مبهم‌سازی برنامه در رمزنگاری

سر فصل‌های درس:

- تعریف مبهم‌سازی: آشنایی با پیش‌زمینه‌های بحث، نمادگذاری، تعاریف، مبهم‌سازی مبتنی بر مسند (predicate)، مبهم‌سازی مبتنی بر تمایزدهنده (Distinguisher)، مبهم‌سازی Best-Possible
- مفاهیم رمزنگاری مرتبط: رمزنگاری متقارن، رمزنگاری نامتقارن، رمزنگاری خصیصه-مینا، رمزنگاری شناسه-مینا، رمزگذاری تابعی، محاسبات امن چندعاملی، رمزگذاری شاهددار (witness encryption)
- تعریف امنیت: امنیت خوش‌تعریف (Well-Defined) و مبهم‌سازی کد، امنیت قازی، راحت‌کردن خاصیت پنهان سازی، تعاریف ضعیف‌تر مبهم‌سازی
- نتایج بدست‌آمده: نتایج مثبت (positive result)، نتایج منفی (negative result).
- کاربردهای مبهم‌سازی کد: ساخت رمزگذاری انکار پذیر، ساخت تابع یک‌طرفه، ساخت محاسبات امن چند عاملی با حداکثر دو دوره، ساخت رمزگذاری تابعی تطبیقی (adaptively)، ساخت تسهیم راز برای NP، ساخت رمزگذار شاهددار
- مبهم‌سازی در عمل: چارچوب مفسر مبهم‌سازی‌شده، مبهم‌سازی خلاقانه (heuristic)، مبهم‌سازی واژه‌گانی (lexical)، مبهم‌سازی داده، مبهم‌سازی کنترل، مبهم‌سازی، مبهم‌سازی call-flow، یکی‌سازی فرمت فراخوانی، روش ادغام Inter-classes، روش ساختی استخر شیء (Object pool)، افزایش مبهم‌سازی (Obfuscating enhancement)، نتایج عملی

مراجع پیشنهادی

• Theses

1. Varia, Mayank Mayank Harshad. Studies in program obfuscation. Diss. Massachusetts Institute of Technology, 2010.
2. Telang, Sidharth Durgesh. On Program Obfuscation. Diss. Cornell University, 2016.

- **Papers**

3. Sanjam Garg, Craig Gentry, Shai Halevi, Mariana Raykova, Amit Sahai, Brent Waters: Candidate Indistinguishability Obfuscation and Functional Encryption for all circuits. IACR Cryptology ePrint Archive 2013: 451 (2013)
4. Collberg, Christian, Clark Thomborson, and Douglas Low. A taxonomy of obfuscating transformations. Department of Computer Science, The University of Auckland, New Zealand, 1997.
5. Goldwasser, Shafi, and Guy N. Rothblum. "On best-possible obfuscation." Theory of Cryptography Conference. Springer Berlin Heidelberg, 2007
6. Lynn, Benjamin, Manoj Prabhakaran, and Amit Sahai. "Positive results and techniques for obfuscation." International conference on the theory and applications of cryptographic techniques. Springer Berlin Heidelberg, 2004.

عنوان درس		فارسی	طرح‌های امضای دیجیتال							
		انگلیسی	Digital Signature Schemes							
پیش‌نیاز	تعداد ساعت	تعداد واحد	نوع واحد							
			اختیاری		تخصصی		اصولی		پایه	
	۴۸	۳	عملی	نظری	عملی	نظری	عملی	نظری	عملی	نظری
نیاز به اجرای پروژه عملی:										
حل تمرین:										

هدف: مقدمه‌ای بر مفاهیم امضای دیجیتال و تعریف امنیت آنها، آشنایی با انواع امضاها و معرفی امضاهایی با قابلیت‌های اضافی

سر فصل‌های درس

- مفاهیم پایه‌ای: مقدمه‌ای بر امضاهای دیجیتال، تعریف امنیت برای امضاهای دیجیتال، تعریف امنیت در مقابل حمله پیام‌تصادفی (RMA)، حمله پیام‌معلوم (KMA) و حمله پیام انتخابی انطباقی (ACM)
- طرح‌های بدون اوراکل‌های تصادفی:
  - امضای یک‌بار مصرف (one-time(OTS): امضای Lamport
  - امضاهای با استفاده از امضاهای OTS: امضاهای chain-based، امضاهای tree-based
  - امضاهای با استفاده از توابع یک‌طرفه
  - امضاهای مبتنی بر فرض RSA: امضای Dwork-Naor، امضای Cramer-Damgard
  - امضاهای مبتنی بر فرض قوی RSA: امضای Cramer-Shoup، امضای Fischlin
  - امضاهای مبتنی بر نگاشت‌های دوخطی (bilinear): امضای Boneh-Boyen، امضای Waters
- طرح‌های در مدل اوراکل تصادفی:
  - امضای چکیده‌ساز تمام‌دامنه (full-domain hash (FDH)، FDH احتمالاتی
  - امضاهای مبتنی بر اثبات‌های ناتروا و پروتکل‌های سیگما: امضای Schnorr
- طرح‌های امضا با قابلیت‌های اضافی: طرح چندامضایی (multi-signature)، امضای آستانه‌ای (threshold)، امضای on-line/off-line، امضای افزایشی (incremental signature)، امضای کور (blind)، امضای وکالتی (proxy)، امضای جوهر نامرئی (magic ink)، امضای خودتصدیق‌شده (self-certified)، امضای امن پیشرو (forward-secure)، امضای ایست‌خرابی (fail-stop)، امضای پایا (invariant)، امضای غیرقابل انکار (undeniable)، امضای با بازیابی پیام (message recovery)، امضای دسته‌ای (batch)، امضای گروهی (group)، امضای حلقه‌ای (ring)

- **Books**

1. O. Goldreich: Foundations of Cryptography: Volume 1, New York, NY: Cambridge University Press, 2006.
2. O. Goldreich: Foundations of Cryptography: Volume 2, Basic Applications, New York, NY, Cambridge University Press, 2006. (Chapter 2)
3. J. Katz, Digital Signatures, Springer, 2010.

- **Papers**

1. D. Chaum: Blind Signatures for Untraceable Payments. CRYPTO 1982, 199-203.
2. D. Chaum, H. V. Antwerpen: Undeniable Signatures. CRYPTO 1989, 212-216.
3. K. Nyberg, R. A. Rueppel: Message Recovery for Signature Schemes Based on the Discrete Logarithm Problem. Des. Codes Cryptography 7(1-2), 61-81 (1996).

عنوان درس		فارسی	رمزنگاری و پیچیدگی محاسبه						
		انگلیسی	Cryptography and Complexity						
نوع واحد		تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس پیش نیاز					
پایه	اصلی	تخصصی	اختیاری	۳	۴۸				
						عملی	نظری	عملی	نظری
حل تمرین:		نیاز به اجرای پروژه عملی:							

هدف: روش های پیچیدگی محاسبه در رمزنگاری و برعکس، محدودیت در اثبات های رمزنگاری، نحوه غلبه بر محدودیت های روش های معمول

سر فصل های درس:

- مروری بر مدل های محاسبه: مدل یکنواخت (ماشین تورینگ)، مدل غیر یکنواخت (مدارها، ماشین های تورینگ غیر خطی)
- مروری بر تعاریف و تحویل های اولیه رمزنگاری: توابع یک طرفه، توابع شبه تصادفی، مولدهای شبه تصادفی و hardness amplification
- مدل کردن تحویل مساله: مدل کاملاً جعبه سیاه، مدل نیمه جعبه سیاه، مدل جعبه سیاه ضعیف، مدل relativized، مدل دو اراکلی
- نتایج منفی برای مدل های یکنواخت: غیرممکن بودن تحویل مسائل زیر
  - توافق کلید به تابع یک طرفه و توابع درهم ساز برخورد تاب
  - تابع یک طرفه برخورد تاب به جایگشت یک طرفه
  - توافق کلید ۲ نفره با k-pass، به توافق کلید ۲ نفره با (k-1)-pass.
- نتایج منفی برای مدل های غیر یکنواخت: لم بازسازی Gennaro-Trevisan، محدودیت در بهینه سازی مولدهای شبه تصادفی ساخته شده از جایگشت یک طرفه، محدودیت در بهینه سازی توابع درهم ساز یک طرفه جهانی ساخته شده از جایگشت یک طرفه، محدودیت در بهینه سازی امضای دیجیتال ساخته شده از جایگشت یک طرفه درجه دار، محدودیت در بهینه سازی رمزنگاری کلید عمومی ساخته شده از جایگشت یک طرفه درجه دار
- تحویل های جبری و محدودیت ها: مدل عمومی گروه ها، سختی مسائل لگاریتم گسسته و دیفی- هلمن محاسباتی و تصمیمی در مدل عمومی گروه ها، سختی تحویل لگاریتم گسسته به دیفی- هلمن محاسباتی در مدل عمومی گروه ها، میدان های جعبه سیاه و تحویل زیر نمایی (sub-exponential) ماله لگاریتم گسسته به دیفی- هلمن محاسباتی، مدل های مدرج، برنامه های خط مستقیم (straight line programs)، مساله ی Low Exponent RSA، تجزیه اعداد، رده بندی اولیه های رمزنگاری، تعیین جایگاه و قدرت اولیه های رمزنگاری نسبت به یکدیگر و جایگاه گزاره های $P \neq NP$ و $BPP \neq NP$ ، مولدهای شبه تصادفی، عصاره گیری از متغیرهای تصادفی و Derandomization، جایگزین کردن بیت های تصادفی در الگوریتم های تصادفی با

خروجی مولدهای شبه تصادفی، مولدهای شبه تصادفی با زمان اجرای بیشتر از حمله کننده، ساختن مولدهای شبه تصادفی از توابع یکطرفه و عصاره‌گیری از متغیرهای تصادفی

- مباحث انتخابی توسط مدرس: پیچیدگی بدبینانه (worst case complexity) و رمزنگاری: Worst case EXP و مولدهای شبه تصادفی. Worst case EXP و ZK argument های جهانی، اثبات اینکه هر ساختار کاملا جعبه سیاه مولد شبه تصادفی از توابع یکطرفه یک عصاره‌گیر است، محدودیت رمزنگاری مبتنی بر NP-hardness، میهم‌سازی برنامه‌ها، غلبه بر محدودیت‌های روش‌های جعبه سیاه با استفاده از روش‌های غیر جعبه سیاه و کاربرد در رمزنگاری resettable.

مراجع پیشنهادی

- **Books**

1. Talbot, John, and Dominic James Anthony Welsh. Complexity and cryptography: an introduction. Vol. 13. Cambridge University Press, 2006.

- **Theses**

1. Barak, Boaz. Non-black-box techniques in cryptography. Diss. Weizmann Institute of Science, 2004.
2. Dachman-Soled, Dana. On Black-Box Complexity and Adaptive, Universal Composability of Cryptographic Tasks. Columbia University, 2011.
3. Jager, Tibor. Black-Box Models of Computation in Cryptology. Springer Science & Business Media, 2012.
4. Mohammad Mahmoody Studies in the Efficiency and (versus) Security of Cryptographic Tasks Ph.D. Thesis, Princeton University, 2010.

- **Lecture Notes**

1. Vadhan, Salil P. "Pseudorandomness." Foundations and Trends® in Theoretical Computer Science 7.1-3 (2012): 1-336.
2. Bogdanov, Andrej, and Luca Trevisan. "Average-case complexity." Foundations and Trends® in Theoretical Computer Science 2.1 (2006): 1-106.

- **Papers**

1. Omer Reingold, Luca Trevisan, Salil P. Vadhan: Notions of Reducibility between Cryptographic Primitives. TCC 2004: 1-20
2. Iftach Haitner, Jonathan J. Hoch, Omer Reingold, Gil Segev: Finding Collisions in Interactive Protocols - Tight Lower Bounds on the Round and Communication Complexities of Statistically Hiding Commitments. SIAM J. Comput. 44(1): 193-242 (2015)
3. Dan Boneh, Richard J. Lipton: Algorithms for Black-Box Fields and their Application to Cryptography (Extended Abstract). CRYPTO1996: 283-297

عنوان درس		فارسی	تصادفی سازی در رمزنگاری				
		انگلیسی	Randomness in cryptography				
نوع واحد		تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس پیش نیاز			
پایه	اصولی	اختیاری	۳	۴۸			
حل تمرین:		نیاز به اجرای پروژه عملی:					

هدف: هدف اصلی درس بررسی لزوم، به کارگیری و تحلیل منابع مولد تصادفی در علم رمزنگاری است.

سر فصل های درس:

- یاد آوری مفاهیم اصلی احتمال، تعریف منبع مولد تصادفی و مفاهیم اولیه از نظریه محاسبه و نظریه اطلاعات
- کاربردهای مولدهای تصادفی در رمزنگاری؛ وابستگی امنیت به کاربرد مولد تصادفی، نقش تصادف در تولید کلید، نقش مولدهای تصادفی در Masking، نقش توزیع احتمال مولد تصادفی در امنیت و امنیت توزیع یکنواخت یا تاکید در اینکه در عمل توزیع احتمال یکنواخت در دسترس نیست.
- بحث در مورد امنیت نظریه اطلاعاتی و امنیت محاسباتی و بررسی نقش تصادف در این دو امنیت، مفهوم آنتروپی در تحلیل منابع تصادفی و امنیت
- نقش مولدهای تصادفی در طراحی الگوریتم های تصادفی و امنیت آن در طراحی حملات (با مثال)، بحث مختصر در نقش تصادف در امنیت از نظر پیچیدگی محاسبه، کلاس های BPP، NP و اثبات های ZK
- کاربرد و طراحی Extractor ها؛ روش های ساخت کلاسیک و نحوه استفاده از leftover hash lemma مقایسه با سناریوی امنیت شانون (نظریه اطلاعاتی) و کاربرد آنتروپی
- ارائه روش ساخت حداقل یک یا دو اولیه رمزنگاری مبتنی بر Extractor ها
- بحث خاص: در حد زمان باقی مانده
- منابع غیر ایده آل در رمزنگاری و انواع آن ها (از لحاظ مدل) مشکلات
- بررسی امنیت مبتنی بر منابع غیر ایده آل و نشان دادن عدم کفایت آن ها (حداقل چند مدل)
- بحث در مورد رابطه Extractability با اولیه های رمزنگاری
- امنیت منابع در حملات کانال جانبی و رمزنگاری نشت تاب (Leakage resilient)

مراجع پیشنهادی

1. Online course

Yevgeniy Dodis. Randomness in Cryptography.

<http://cs.nyu.edu/~dodis/randomness-in-crypto/>

2. Papers

1. D. Dachman-Soled, R. Gennaro, H. Krawczyk, T. Malkin. Computational Extractors and Pseudorandomness in TCC 2012.
2. Y. Dodis, R. Ostrovsky, L. Reyzin, and A. Smith. Fuzzy extractors: how to generate strong keys from biometrics and other noisy data. In EUROCRYPT 2004.
3. J. Kamo, D. Zuckerman. Deterministic Extractors for Bit-Fixing Sources and Exposure-Resilient Cryptography. In SICOMP 2006.

		مباحث ویژه در رمز نگاری		فارسی	عنوان درس					
Special Topics in Cryptography				انگلیسی						
دروس پیش نیاز	تعداد ساعت	تعداد واحد	نوع واحد							
	۴۸	۳	اختیاری		تخصصی		اصلی		پایه	
			عملی	نظری	عملی	نظری	عملی	نظری	عملی	نظری
	نیاز به اجرای پروژه عملی:								حل تمرین:	

درسی است در سطح دکتری در زمینه رمز که سرفصل آن بر حسب امکانات و نیاز در نیم سال مورد نظر توسط استاد مربوطه پیشنهاد شده و پس از تصویب شورای تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده ارایه می شود.

دکتری ریاضی

(زیر برنامه منطق ریاضی)

فصل اول

مشخصات دوره دکتری ریاضی - زیر برنامه منطق ریاضی

مقدمه

منطق ریاضی در اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم میلادی ضمن کوشش فیلسوف-ریاضیدانانی چون فرگه و راسل برای حل مسائل موجود در مبانی ریاضیات به وجود آمد و با تلاش ریاضیدانان بزرگی چون هیلبرت، گودل و تارسکی شکوفا شد. دهه ۱۹۴۰ میلادی شاهد رشد شاخه‌های اصلی منطق ریاضی مانند نظریه برهان، نظریه محاسبه‌پذیری، نظریه مدل و نظریه مجموعه بود. یک محصول جانبی ولی بسیار با ارزش این تلاش‌ها که در راستای بررسی تصمیم‌پذیری دستگاه‌های مختلف منطقی و ریاضی به دست آمد، معرفی نخستین ماشین‌های محاسب صوری از قبیل ماشین تورینگ بود. این موضوع نه تنها منجر به شکل‌گیری بخش مهم نظریه محاسبه‌پذیری (نظریه بازگشت) از منطق ریاضی شد، بلکه موجب ساخت کامپیوترهای امروزی و پیدایش علوم کامپیوتر نظری نیز شد. در سال‌های اخیر کاربردهای منطق در علوم کامپیوتر آنچنان فراگیر شده که اهمیت آن را با اهمیت حساب دیفرانسیل و انتگرال در علم فیزیک مقایسه می‌کنند.

هدف:

هدف از این دوره رسیدن به مرزهای دانش در یکی از بخش‌های منطق یا کاربردهای آن و انجام پژوهش اصیل در آن قسمت است.

نقش و توانایی:

منطق ریاضی یکی از شاخه‌های مهم ریاضیات است و قسمت‌های مختلف آن کاربردها و ارتباط‌های اساسی با بخش‌های مختلف ریاضیات و همچنین علوم نظری کامپیوتر دارند. فارغ‌التحصیلان این دوره علاوه بر توانایی جذب شدن به عنوان عضو هیئت علمی در گروه‌های آموزشی یا پژوهشی ریاضی، با توجه به دروس اخذ کرده و زمینه پژوهشی رساله خود، امکان کار به عنوان عضو هیئت علمی در گروه‌های علوم کامپیوتر را نیز دارند.

ضرورت و اهمیت:

منطق ریاضی یکی از شاخه‌های ریاضیات است که علاوه بر داشتن کاربردهای مختلف در قسمت‌های دیگر ریاضیات، در بررسی بنیادهای ریاضیات و سوال‌های مربوط به مبانی آن نقش اساسی دارد. به علاوه استفاده از منطق در علوم کامپیوتر امروزه به ابزاری غیر قابل صرف نظر تبدیل شده است. به این ترتیب انتظار می‌رود فارغ‌التحصیلان این دوره بتوانند سهم مهمی در تحقق هدف اساسی تقویت تأثیرگذاری ریاضیات در خارج از این رشته ایفا کنند.

کلیات برنامه:

برنامه آموزشی دوره دکتری ریاضی (منطق ریاضی) شامل پنج درس متشکل از دو درس الزامی و سه درس تخصصی-اختیاری است. درس‌های الزامی شامل دو درس از میان چهار درس نظریه برهان، نظریه محاسبه‌پذیری، نظریه مدل و نظریه مجموعه خواهد بود. این چهار درس، چهار بخش مختلف منطق ریاضی را پوشش می‌دهند و انتظار می‌رود که فارغ‌التحصیلان دکتری ریاضی (منطق ریاضی) در حداقل دو تا از این گرایش‌ها درس گذرانده باشند. در صورت اخذ این دو درس در دوره کارشناسی ارشد، دانشجویان می‌توانند به جای آنها از میان دیگر دروس تخصصی-انتخابی این گرایش درس‌هایی را با نظر استاد راهنما بگذرانند. برنامه پژوهشی این دوره ۲۱ واحد است که به نگارش یک رساله اختصاص دارد. رساله شامل پژوهش اصیل در یکی از بخش‌های منطق ریاضی یا کاربردهای آن خواهد بود.

عنوان دوره: دکترای ریاضی

پیشنیاز ورود: دارا بودن مدرک کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های مجموعه علوم ریاضی

مواد آزمون ورودی (کنکور): درس منطق ریاضی و یکی دیگر از دروس الزامی دوره کارشناسی ارشد رشته ریاضیات و کاربردها

فصل دوم

جدول دروس دکتری ریاضی - زیر برنامه منطق ریاضی

جدول شماره ۱: درس های اصلی - زیر برنامه منطق ریاضی

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	پیش نیاز و هم نیازها
۱	نظریه برهان	۳	منطق ریاضی
۲	نظریه محاسبه پذیری	۳	منطق ریاضی
۳	نظریه مدل	۳	اجازه گروه
۴	نظریه مجموعه	۳	اجازه گروه

- انتخاب ۶ واحد از جدول فوق به عنوان دروس اصلی زمینه تخصصی با نظر استاد راهنما و دانشکده.
- دانشجو می تواند سایر دروس جدول فوق را به عنوان درس تخصصی - انتخابی خود انتخاب کند

جدول شماره ۲: درس های تخصصی - انتخابی دکتری ریاضی - زیر برنامه منطق ریاضی

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	پیش نیاز و هم نیازها
۱	آنالیز ناستاندارد	۳	اجازه گروه
۲	منطق محاسباتی	۳	منطق ریاضی
۳	نظریه مجموعه های فازی و منطق فازی	۳	ندارد
۴	آنالیز محاسبه پذیر	۳	نظریه محاسبه پذیری
۵	جبر جامع	۳	ندارد
۶	نظریه رسته و توپوس	۳	ندارد
۷	نظریه شبکه	۳	ندارد
۸	ساختارهای جبری مرتب	۳	ندارد
۹	منطق شهودی	۳	منطق ریاضی
۱۰	منطق وجهی	۳	منطق ریاضی
۱۱	منطق فازی پیشرفته	۳	منطق ریاضی
۱۲	فلسفه ریاضی	۳	منطق ریاضی
۱۳	نظریه پیشرفته مدل	۳	نظریه مدل
۱۴	نظریه پیشرفته مجموعه	۳	نظریه مجموعه
۱۵	مدل های ناستاندارد حساب	۳	منطق ریاضی، نظریه مدل
۱۶	منطق و محاسبه	۳	منطق ریاضی
۱۷	نظریه پیشرفته محاسبه پذیری	۳	نظریه محاسبه پذیری
۱۸	نظریه پیشرفته برهان	۳	نظریه برهان
۱۹	منطق جبری	۳	اجازه گروه
۲۰	مباحث ویژه در منطق ریاضی	۳	اجازه گروه

فصل سوم

سر فصل دروس دکتری ریاضی - زیر برنامه منطق ریاضی

		نظریه برهان		فارسی	عنوان
Proof Theory				انگلیسی	درس
نوع واحد	تعداد واحد	تعداد ساعت	درس پیش نیاز		
الزامی	اختیاری	جبرانی	منطق ریاضی	۴۸	۳
نظری	عملی	نظری	عملی	نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد	
عملی	نظری	عملی	نظری	حل تمرین: ندارد	

هدف درس:

هدف از این درس آشنایی با مقدمات نظریه برهان که یکی از قسمت‌های اصلی منطق ریاضی است، می‌باشد.

سرفصل‌های درس:

مروری بردستگاه‌های مختلف اثباتی نظیر هیلبرتی، استنتاج طبیعی و حساب رشته‌ای، حساب رشته‌ای برای منطق کلاسیک، قضیه حذف برش، خاصیت زیرفرمولی، حساب رشته‌ای برای منطق شهودی، قضیه هربراند، قضیه درون‌یابی، قضیه سازگاری گنتزن، مقدمه‌ای بر نظریه برهان حساب مرتبه اول.

مراجع پیشنهادی:

1. Jean-Yves Girard, **Proof Theory and Logical Complexity**, Volume 1, Bibliopolis, 1987.
2. Sara Negri and Jan van Plato, **Structural Proof Theory**, Cambridge University Press, 2001.
3. G. Takeuti, **Proof Theory**, 2nd ed., Dover Publications, 2013 (ISBN: 9780486490731)

عنوان درس		فارسی	نظریه محاسبه پذیری	
		انگلیسی	Computability Theory	
نوع واحد		تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس بیش نیاز
الزامی	نظری	۳	۴۸	منطق ریاضی
	عملی			
اختیاری	نظری			
اختیاری	عملی			
جبرانی	نظری			
جبرانی	عملی			
حل تمرین: ندارد		نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد		

هدف درس:

هدف از این درس آشنایی مقدماتی با نظریه محاسبه پذیری (نظریه بازگشت) است. نظریه محاسبه پذیری یکی از شاخه های اصلی منطق ریاضی است و بعلاوه کاربردهای فراوانی در علوم کامپیوتر دارد.

سرفصل های درس:

مفهوم شهودی محاسبه پذیری و الگوریتم، مدل های ریاضی الگوریتم مانند ماشین تورینگ و ماشین رجیستری، توابع بازگشتی ابتدایی، توابع بازگشتی (جزئی)، فرضیه چرچ، مجموعه های شماره پذیر کارآمد، تصمیم ناپذیری مسأله توقف، تحویل های چند به یک و تورینگ، درجات حل ناپذیری، قضیه نقطه ثابت، قضیه رایس، مجموعه های خلاق، مجموعه های ساده و m -ناکامل بودن آن ها، سلسله مراتب حسابی و برخی مثال ها، عملگر جهش.

مراجع پیشنهادی:

1. S. B. Cooper, **Computability Theory**, Chapman & Hall/CRC Mathematics Series, 2004.
2. H.B. Enderton, **Computability Theory: an introduction to recursion theory**, Academic Press, 2010 (ISBN: 9780123849588)
- 3- A. Shen and N.K. Vereshchagin, **Computable Functions**, American Mathematical Society, 2002. (ISBN: 9780821827321)

		فارسی		نظریه مدل		عنوان		
Model Theory		انگلیسی				درس		
نوع واحد		تعداد	تعداد					
پیش نیاز	ساعت	واحد						
اجازه گروه	۴۸	۳	جبرانی		اختیاری		الزامی	
			عملی	نظری	عملی	نظری	عملی	نظری
			نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد				حل تمرین: ندارد	

هدف درس:

هدف از این درس آشنایی با نظریه مدل که یکی از شاخه‌های اصلی منطق ریاضی است، می‌باشد. نظریه مدل کاربردهای زیادی در سایر شاخه‌های ریاضیات دارد.

سرفصل‌های درس:

زبان، فرمول، مدل، صدق (satisfaction)، قضیه فشردگی با روش ساختن هنکین، فرضرب، قضیه‌های لوونهایم-اسکولم فروسو و فراسو، آزمون تارسکی، کامل بودن، جازم بودن، آزمون وات، تعریف‌پذیری، چنداگر (quantifier)، نظریه‌های مجموعه‌های مرتب چگال، گراف‌های تصادفی، میدان‌های بسته جبری و میدان‌های بسته حقیقی، کمینگی قوی، ترتیب-کمینگی.

مراجع پیشنهادی:

1. K. Tent, M. Ziegler, **A Course in Model Theory**, Cambridge University Press, 2012
2. C.C. Chang, H. Jerome Keisler, **Model Theory**, North-Holland, 1990
3. D. Marker, **Model Theory: An Introduction**, Springer-Verlag, 2002
4. A. Marcja, C. Toffalori, **A Guide to Classical and Modern Model Theory**, Kluwer Academic Publishers, 2003
5. M. Manzano, **Model Theory**, Oxford University Press, 1999
6. P. Rothmaler, **Introduction to Model Theory**, Taylor and Francis, 2000.

عنوان درس		فارسی	نظریه مجموعه
		انگلیسی	Set Theory
نوع واحد	تعداد واحد	تعداد ساعات	درس بیش نیاز
الزامی	اختیاری	جبرانی	
نظری	عملی	نظری	عملی
حل تمرین: ندارد	نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد		اجازه گروه
		۳	۴۸

هدف درس:

هدف از این درس آشنایی با نظریه مجموعه می باشد که علاوه بر این که یکی از شاخه های اصلی منطق ریاضی است و کاربردهای متفاوتی در ریاضیات دارد، نقش مهمی نیز در مطالعه بنیادهای ریاضیات ایفا می کند.

سرفصل های درس:

پنداشت های ZFC، حساب اردینال ها، حساب کاردینال ها، کاردینال های دست نیافتنی و برهان ناپذیری وجود و سازگاری آن ها، فروپاشی (collapsing) موستاوسکی، اصل بازتاب، عمل های گودل، مدل های ترایابی، اوستی (absoluteness)، جهان ساخت پذیر، سازگاری ZFC با $V=L$ و GCH.

مراجع پیشنهادی:

1. K. Ciesielski, **Set Theory for Working Mathematicians**, Cambridge, 1997
2. T. Jech, **Set theory**, Springer, 2013
3. K. Kunen, **Set Theory, an Introduction to Independence Proofs**, North-Holland, 1992
4. R.M. Smullyan, M. Fitting, **Set Theory and the Continuum Problem**, Oxford, 1996.

		فارسی		آنالیز ناستاندارد		عنوان درس
Nonstandard Analysis		انگلیسی				
نوع واحد	تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس پیش نیاز			
الزامی	اختیاری	جبرانی	اجازه گروه	۴۸	۳	
نظری	عملی	نظری	عملی			
حل تمرین: ندارد		نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد				

هدف درس:

هدف از این درس آشنایی با آنالیز ناستاندارد و کاربردهای آن در آنالیز ریاضی استاندارد می باشد.

سرفصل های درس:

همساختن فراتوانی عددهای ابر حقیقی، عددهای بی نهایت بزرگ و بی نهایت کوچک، اصل تراوز (transfer)، همگرایی دنباله ها و سری های عددی و تابعی، پیوستگی، مشتق و انتگرال از دیدگاه ناستاندارد، مجموعه ها و تابع های درونی در R ، جهان ناستاندارد، مجموعه های درونی، برونی و ابر متناهی، ماندگاری (permanence)، اندازه لوب.

مراجع پیشنهادی:

- 1- J. L. Bell, **A Primer of Infinitesimal Analysis**, Cambridge University Press, 2008. (ISBN: 9780521887182)
- 2- M. Davis, **Applied Nonstandard Analysis**, Dover Publications, 2005. (ISBN: 9780486442297)
- 3- V. Kanovei and M. Reeken, **Nonstandard Analysis - Axiomatically**, Springer, 2010. (ISBN:9783642060779)

عنوان		فارسی		منطق محاسباتی	
درس		انگلیسی		Computational Logic	
نوع واحد	تعداد	تعداد	دروس	پیش نیاز	ساعت
	واحد	واحد			
الزامی	عملی	نظری	اختیاری	عملی	نظری
حل تمرین: ندارد			نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد		
منطق ریاضی	۴۸	۳			

هدف درس:

هدف از این درس آشنایی با جنبه‌های محاسباتی منطق و روش‌های اثبات خودکار است.

سرفصل‌های درس:

منطق گزاره‌ها، شکل‌های نرمال، مسأله ارض‌پذیری، قواعد دیویس و پاتنام، رزولوشن، شکل‌های پیشوندی، اسکولمی کردن فرمول‌ها، قضیه هربراند، یکسان‌سازی، قضایای ناتمامیت گودل.

مراجع پیشنهادی:

1. M. Fitting, **First- order Logic and Automated Theorem Proving**, Springer-Verlag, 1996.
2. M. Ben-Ari, **Mathematical Logic for Computer Science**, 3rd ed., Springer, 2012. (ISBN: 9781447141280)
- 4- M. Tarver, **Logic, Proof and Computation**, Upfront Publishing, 2014. (ISBN: 9781784561277)

نظریه مجموعه‌های فازی و منطق فازی					فارسی	عنوان درس		
Fuzzy Set Theory and Fuzzy Logic					انگلیسی			
دروس پیش‌نیاز	تعداد ساعت	تعداد واحد	نوع واحد					
ندارد	۴۸	۳	جبرانی		اختیاری		الزامی	
			عملی	نظری	عملی	نظری	عملی	نظری
نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد					حل تمرین: ندارد			

هدف درس:

هدف از این درس آشنایی با نظریه مجموعه‌ها و منطق فازی به معنای عام است که دارای کاربردهای متنوعی در شاخه‌های مختلف مهندسی است.

سرفصل‌های درس:

مجموعه‌های فازی، برش‌های مجموعه‌های فازی، نمایش‌های مختلف مجموعه‌های فازی، اعداد فازی، متغیرهای زبانی، رابطه‌های فازی، تابع‌های فازی، منطق فازی مقدماتی، استدلال تقریبی، شرطی‌های فازی، مقدمه‌ای بر کنترل فازی و برخی کاربردهای دیگر منطق فازی.

مراجع پیشنهادی:

1. H. T-Nguyen, E. A. Walker, **A First Course in Fuzzy Logic**, Third Edition, Chapman & Hall/CRC Taylor Francis Groups, 2006.
2. G. J. Klir, Bo Yuan, **Fuzzy Sets and Fuzzy Logic (Theory and Applications)**, Prentice Hall, 1995.
3. Kwang H. Lee, **First Course on Fuzzy Theory and Applications**, Springer, 2005.

عنوان درس		فارسی	آنالیز محاسبه پذیر	
Computable Analysis		انگلیسی		
نوع واحد	تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس	پیش نیاز
الزامی	۳	۴۸	نظریه محاسبه پذیری	
اختیاری				
جبرانی				
عملی	نظری	عملی	نظری	
حل تمرین: ندارد		نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد		

هدف درس:

هدف از این درس آشنایی با آنالیز محاسبه پذیر یا بازگشتی است. این شاخه نظریه محاسبه پذیری استاندارد را که به اعداد طبیعی مرتبط می شود به اعداد حقیقی گسترش می دهد.

سرفصل های درس:

محاسبه پذیری در آنالیز کلاسیک، دنباله های بازگشتی از تابع های حقیقی، محاسبه پذیری روی فضا های باناخ، تابع های حقیقی بازگشتی پاره ای، نظریه بازگشتی اندازه، پیچیدگی محاسبه ای تابع های حقیقی.

مراجع پیشنهادی:

1. M. B. Pour-el and J. I. Richards, **Computability in Analysis**, Springer, 1989.
2. K. Weihrauch, **A Simple Introduction to Computable Analysis**, 1995.

		عنوان		فارسی		عنوان	
		درس		انگلیسی		درس	
Universal Algebra							
نوع واحد		تعداد	تعداد				
پیش نیاز	ساعت	واحد	واحد				
ندارد	۴۸	۳	جبرانی		اختیاری		الزامی
			عملی	نظری	عملی	نظری	عملی
ندارد				حل تمرین: ندارد			
ندارد				دنیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد			

هدف درس:

هدف از این درس آشنایی با کلاس‌های معادله‌ای و ساختارهای کلی جبری است. جبر جامع با نظریه مدل در منطق ریاضی مرتبط است.

سرفصل‌های درس:

جبر جامع، زیرجبر و شبکه زیرجبرها، هم‌ریختی بین جبرهای جامع، رابطه هم‌نهشتی، ضرب مستقیم جبرها، زیرضرب مستقیم، وارسته، جبر آزاد، معادله و جبرهای معادله‌ای، قضیه بیرخوف برای ارتباط بین وارسته و کلاس‌های جبرهای معادله‌ای.

مراجع پیشنهادی:

1. Burris and Sankapanavar, **A Course in Universal Algebra**, Springer-Verlag, 1981.
2. G. Gratezer, **Universal Algebra**, Second edition, Springer, 2008.
3. P. M. Cohn, **Universal Algebra**, D. Reidel Publication Company, 1981.

عنوان درس		فارسی	نظریه رسته و توپوس			
Category Theory and Topos		انگلیسی				
نوع واحد	تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس بیش نیاز			
الزامی	نظری	عملی	نظری	اختیاری		ندارد
				عملی	نظری	
حل تمرین: ندارد		نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد				

هدف درس:

هدف از این درس آشنایی با نظریه رسته و نظریه توپوس است. یکی از کاربردهای مهم این مبحث فراهم نمودن مدلی برای منطق شهودی است.

سرفصل‌های درس:

معرفی رسته، تابع‌گون، تبدیل طبیعی، پیکان‌ها و اشیای خاص، زیررسته، دوگان رسته، رسته تابع‌گون‌ها، پیکان جهانی، لم یوندا، حد و هم حد، الحاقی، رسته بسته دکارتی، شبه توپوس، توپوس، تجزیه در توپوس، مشبکه و جبر هیتینگ در توپوس، توپوس‌های خاص (بولی، دومقداری، موضعی)، اصل انتخاب، شیء اعداد طبیعی.

مراجع پیشنهادی:

1. Goldblatt, *Topoi: The Categorical Analysis of Logic*, North-Holland, 1984.
2. Lambek and Scott, *Introduction to higher Order Logic*, Cambridge University Press, 1986
3. P. T. Johnston, *Topos Theory*, Dover Publications, 2014.

		فارسی		نظریه شبکه		عنوان درس
Lattice Theory		انگلیسی				
نوع واحد	تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس پیش نیاز			
الزامی	اختیاری	جبرانی	ندارد	عملی	نظری	حل تمرین: ندارد
				عملی	نظری	
نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد						

هدف درس:

هدف از این درس آشنایی با نظریه شبکه است که در مطالعه مدل‌های جبری دستگاه‌های مختلف منطقی نقش اساسی ایفا می‌کند.

سرفصل‌های درس:

مشبکه، هم‌ریختی مشبکه، مشبکه کامل، مشبکه مدولار، مشبکه توزیع‌پذیر مشبکه هایتینگ، رابطه هم‌نهشتی، جبر بول، نمایش‌های مجموعه‌ای و توپولوژیکی جبر بول (قضیه استون)، مشبکه جبری، مشبکه پیوسته، توپولوژی اسکات، توابع اسکات پیوسته، فضاهاى سوپر و دوگانی جبر هیتینگ پیوسته.

مراجع پیشنهادی:

1. Gratzer, Birkhauser, **General Lattice Theory**, 1998.
2. Davey, Priestloy, **Introduction to Lattice and Order**, Cambridge University Press, 2002.
3. Blyth, **Lattices and Ordered Algebraic Structures**, Springer-Verlag, 2005.

ساختارهای جبری مرتب			فارسی	عنوان				
Ordered Algebraic Structures			انگلیسی	درس				
درس پیش‌نیاز	تعداد ساعت	تعداد واحد	نوع واحد					
			جبرانی		اختیاری		الزامی	
ندارد	۴۸	۳	عملی	نظری	عملی	نظری	عملی	نظری
			نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد					

هدف درس:

هدف از این درس آشنایی با ساختارهای جبری مرتب است که در مطالعه مدل‌های جبری دستگاه‌های مختلف منطقی نقش ایفا می‌کند.

سرفصل‌های درس:

مفهوم ترتیب، نگاشت‌های حافظ ترتیب، نگاشت‌های باقیمانده‌ای، پستارها، یکریختی‌های مجموعه‌های مرتب، تیم‌گروه‌های نگاشت‌های باقیمانده‌ای، شبکه‌ها و زیرمشبکه‌ها، زیرگروه‌های بثر، مجموعه‌های خارج‌قسمتی مرتب، هم‌ارزی‌های قویاً منظم بالایی، هم‌نهشتی‌های مشبکه، زوج‌های مدولار، شرط‌های زنجیر، تحویل‌ناپذیری‌های الحاقی، مشبکه‌های بخشی، زیرگروه‌های بثر و مدولاریتی، عضوهای متمم‌دار، مشبکه‌های متمم‌دار منحصر بفرد، جبرها و حلقه‌های بولی، عضوهای مرکزی و خنثی، قضیه نمایشی Stone، متمم جبرهای بولی، شبه متمم‌ها، جبرهای Stone، جبرهای هیتینگ، زیرگروه‌های بثر و باقیمانده‌ای، هم‌نهشتی‌ها و جبرهای تحویل‌ناپذیر زیر مستقیم، گروه‌های مرتب، زیرگروه‌های محدب، L -زیرگروه‌های مرتب، گروه‌های نمایش‌پذیر، حلقه‌ها و میدان‌های کلاً مرتب، زیرگروه‌های باقیمانده‌ای و زیرگروه مرتب، زیرگروه‌های منظم.

مراجع پیشنهادی:

1. T. S. Blyth, *Lattices and Ordered Algebraic Structures*, Springer-verlag, 2005.
2. G. Birkhoff, *Lattice Theory*, American Mathematical Society, 1973.

عنوان درس		فارسی	منطق شهودی
Intuitionistic Logic		انگلیسی	
نوع واحد	تعداد	تعداد	دروس
	واحد	ساعت	پیش نیاز
الزامی	۳	۴۸	منطق ریاضی
			عملی
اختیاری	عملی	نظری	جبرانی
عملی	نظری	عملی	نظری
حل تمرین: ندارد		نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد	

هدف درس:

هدف از این درس آشنایی با منطق شهودی (شهودگرایی) است که یکی از مهم‌ترین رهیافت‌های ساختنی به منطق و ریاضیات است.

سرفصل‌های درس:

تاریخچه مختصری از ساخت‌گرایی در ریاضیات با تأکید بر شهودگرایی برآوری، تعبیر BHK (برآور-هیئتینگ-کولموگوروف) از ثوابت منطقی، تعبیرهای توپولوژیک و جبری، دستگاه‌های صوری اثباتی برای منطق شهودگرایی گزاره‌ای و محمولات، معنانشناسی جهان‌های ممکن (مدل‌های کریپکی)، قضایای درستی و تمامیت نسبت به مدل‌های کریپکی، خواص DP و EP.

مراجع پیشنهادی:

1. A. S. Troelstra and D. Van Dalen, **Constructivism in Mathematics**, Vol. I, North-Holland, 1988.
2. A. G. Dragalin, **Mathematical Intuitionism, Introduction to Proof Theory**, AMS, Providence, RI, 1988.
- 3- G. Mints, **A Short Introduction to Intuitionistic Logic**, Springer, 2013. (ISBN: 9781475773194)

عنوان درس		فارسی	منطق وجهی			
Modal Logic		انگلیسی				
نوع واحد	تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس		پیش نیاز	
الزامی	۳	۴۸	جبرانی		اختیاری	
نظری			عملی	نظری	عملی	نظری
حل تمرین: ندارد	نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد					

هدف درس:

هدف از این درس آشنایی با منطق وجهی است که یکی از مهم‌ترین منطق‌های غیر کلاسیک می‌باشد و کاربردهای مهمی در بخش روش‌های صوری (رسمی) از علوم کامپیوتر دارد.

سرفصل‌های درس:

زبان منطق وجهی، قاب‌ها و مدل‌های کربیکی، منطق وجهی نرمال، تناظر دوسویه، قضیه هنی-میلنر، ترجمه استاندارد، قضیه مشخص‌سازی فن بنتم، تعریف‌پذیری قاب‌ها، مدل‌های کانونی، دستگاه‌های اثباتی و تمامیت، جبری کردن منطق وجهی، جبرهای بولی با عملگر، قضیه ینسن-تارسکی.

مراجع پیشنهادی:

1. P. Blackburn, M. de Rijke and Y. Venema, **Modal Logic**, Cambridge University Press, 2002.
2. A. Chagrov and M. Zakharyashev, **Modal Logic**, Clarendon Press, Oxford, 1997.
3. J. van Benthem, **Modal Logic for Open Minds**, CSLI Publications, 2010.
4. B.F. Chellas, **Modal Logic: An Introduction**, Cambridge University Press, 2012. (ISBN: 9780511621192)

		فلسفه ریاضی		فارسی	عنوان درس
Philosophy of Mathematics				انگلیسی	
دروس پیش‌نیاز	تعداد ساعت	تعداد واحد	نوع واحد		
منطق ریاضی	۴۸	۳	جبرانی		الزامی
			عملی	نظری	عملی
نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد			حل تمرین: ندارد		

هدف درس:

هدف از این درس آشنایی با برخی فلسفه‌های مشهور ریاضی است.

سرفصل‌های درس:

افلاطون‌گرایی، واقع‌گرایی، نام‌گرایی، کانت، منطق‌گرایی، صورت‌گرایی، برنامه هیلبرت، قضیه‌های ناتمامیت گودل، شهودگرایی (برآور، دامت)، طبیعی‌گرایی، ساختارگرایی، حوزه‌های جدید در فلسفه ریاضی.

مراجع پیشنهادی:

1. James Robert Brown, **Philosophy of Mathematics: A Contemporary Introduction to the World of Proofs and Pictures**, 2nd Edition, Routledge, 2008.
2. **The Oxford Handbook of Philosophy of Mathematics and Logic**, Stewart Shapiro (Editor), 2007.
3. Stewart Shapiro, **Philosophy of mathematics: Structure and ontology**, Oxford, Oxford University Press, 1997.
- 4- P. Benaceraf & H. Putnam, **Philosophy of Mathematics**, Cambridge University Press, 1984. (ISBN: 9780521296489)

عنوان درس		فارسی	نظریه پیشرفته مدل			
Advanced Model Theory		انگلیسی				
نوع واحد	تعداد واحد	تعداد ساعات	دروس پیش نیاز			
الزامی	۳	۴۸	جبرانی		اختیاری	
			عملی	نظری	عملی	نظری
حل تمرین: ندارد			نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد			

هدف:

سرفصل‌های درس:

مدل‌های اول، همگن، جهانی و آکنده، زدایش تاپ، قضیه Ryll-Nardzewski، آکندگی، همگنی و جهانی بودن، کاربردهای آکندگی، دنباله‌ها و مجموعه‌های تمایزناپذیر، مدل‌های اِرِنفویخت-موستاوسکی، جفت‌ها واتی، قضیه دو-کاردینال وات، پایداری و ω -پایداری، قضیه جازمیت مورلی، رتبه و درجه مورلی، آشنایی با ناوابستگی و فورکینگ در نظریه‌های ω -پایدار، آشنایی با گروه‌های ω -پایدار.

مراجع پیشنهادی:

1. K. Tent, M. Ziegler, **A Course in Model Theory**, Cambridge University Press, 2012.
2. S. Buechler, **Essential Stability Theory**, Springer, 1996.
3. C.C. Chang, H. Jerome Keisler, **Model Theory**, North-Holland, 1990.
4. A. Marcja, C. Toffalori, **A Guide to Classical and Modern Model Theory**, Kluwer Academic Publishers, 2003.
5. D. Marker, **Model Theory, An Introduction**, Springer, 2002.
6. A. Pillay, **Geometric Stability Theory**, Clarendon Press-Oxford, 1996.
7. B. Poizat, **A Course in Model Theory**, Springer, 2000.

		فارسی		نظریه پیشرفته مجموعه		عنوان درس		
Advanced Set Theory		انگلیسی						
نظریه مجموعه	تعداد ساعت	تعداد واحد	نوع واحد					
			الزامی		اختیاری		جبرانی	
	۴۸	۳	عملی	نظری	عملی	نظری	عملی	نظری
			نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد				حل تمرین: ندارد	

هدف:

سرفصل‌های درس:

از میان موردهای زیرگزیده خواهد شد:

۱. نیرش (forcing) و دستاوردهای ناوابستگی، نیرش ومدل‌های هرویک (generic)، بندداشت مارتین، ناوابستگی بندداشت انتخاب و بندداشت پیوستار، کاردینال‌های بزرگ
۲. نظریه توصیفی مجموعه‌ها: فضای بئر، فضاهای لهستانی، پایاگان بول، مجموعه‌های واکاویک (analytic) و همواکاویک، کاردینال یک مجموعه واکاویک، پایگان افکنشی.

مراجع پیشنهادی:

1. K. Ciesielski, *Set Theory for Working Mathematicians*, Cambridge, 1997.
2. T. Jech, *Set Theory*, Springer, 2013.
3. A.S. Kechris, *Classical Descriptive Set Theory*, Springer, 1995.
4. K. Kunen, *Set theory, An Introduction to Independence Proofs*, North-Holland, 1992.
5. R.M. Smullyan, M. Fitting, *Set Theory and the Continuum Problem*, Oxford, 1996.

عنوان		فارسی		مدل های ناستاندارد حساب	
درس		انگلیسی		Non-Standard Models of Arithmetic	
نوع واحد		تعداد	تعداد	دروس	
		ساعت	واحد	پیش نیاز	
الزامی		۴۸	۳	جبرانی	
نظری				عملی	نظری
اختیاری		منطق			
عملی		ریاضی،			
نظری		نظریه مدل			
حل تمرین: ندارد		نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد			

هدف:

سرفصل های درس:

حساب پتانو، قالب های درهازش (induction)، اصل کوچکترین عدد و اصل گردایه، شکاف (cut)، سرریز و پایین ریز، گسترش های در پایان و هم پایان، سامانه استاندارد، تایپ ها و شمارا آکندگی، قضیه نشانندن فریدمن، قضیه MacDowel-Specker، زیر نظریه های حساب ها، ارتباط با نظریه بازگشت، پیچیدگی محاسبه، نظریه برهان، ریاضیات همساختی و برهان پذیری.

مراجع پیشنهادی:

1. R. Kossak, J. Schmerl, **The Structure of Models of Peano Arithmetic**, Clarendon Press, Oxford, 2006
2. P. Hajek and P. Pudlak, **Meta mathematics of first order arithmetic**, Springer, 1998
3. R. Kaye, **Models of Peano Arithmetic**, Oxford, 1991
4. C. Smorynski, **Logical Number Theory**, Springer, 1992
5. A. S. Troelstra and D. van Dalen, **Constructivism in Mathematics**, Northh-Holland, 1998.

عنوان درس		فارسی	منطق و محاسبه	
Logic and Computation		انگلیسی		
نوع واحد	تعداد واحد	تعداد ساعات	پیش نیاز	درس
الزامی	۳	۴۸	منطق ریاضی	
اختیاری				
جبرانی				
نظری			عملی	نظری
عملی			نظری	عملی
حل تمرین: ندارد	نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد			

هدف:

سرفصل‌های درس:

- در این درس از میان موارد زیر یا دیگر موضوع‌های مرتبط به کاربردهای منطق در علوم کامپیوتر پرداخته می‌شود:
۱. منطق و نظریه پیچیدگی: شامل پیچیدگی اثبات گزاره‌ای، حساب محدود، نظریه مدل‌های متناهی.
  ۲. منطق و روش‌های صوری (رسمی): شامل منطق زمانی، شناختی و پویا، بررسی مدل (Model Checking)، درست‌یابی برهان (Proof Verification).
  ۳. ساختارهای محاسبه‌پذیر، نظریه مدل محاسبه‌پذیر.
  ۴. تناظر برهان‌ها و برنامه‌ها: شامل منطق شهودی، حساب λ ، تناظر Curry-Howard.

مراجع پیشنهادی:

1. Jan Krajicek, **Bounded Arithmetic, Propositional Logic and Complexity Theory**, Cambridge University Press, 1995.
2. H. van Ditmarsch, W. van der Hoek, B. Kooi, **Dynamic Epistemic Logic**, Springer, 2008.
3. F. Kröger and S. Merz, **Temporal Logic and State Systems**, Springer, 2008.
4. M. H. Sørensen and P. Urzyczyn, **Lectures on Curry-Howard Isomorphism**, Elsevier, 2006.

		منطق فازی پیشرفته		فارسی	عنوان درس
Advanced Fuzzy Logic				انگلیسی	
نوع واحد	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز		
الزامی	اختیاری	جبرانی	منطق ریاضی	عملی	نظری
				عملی	نظری
نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد				حل تمرین: ندارد	

هدف درس:

هدف از این درس آشنایی با منطق فازی به عنوان بخشی از منطق ریاضی است.

سرفصل‌های درس:

t- نرم‌ها، منطق گزاره‌ای BL، منطق لوکاسیویچ گزاره‌ای، منطق ضرب گزاره‌ای، منطق گودل گزاره‌ای، ساختارهای جبری مرتبط با منطق‌های یاد شده، قضیه تمامیت، منطق پایه محمولی، منطق لوکاسیویچ محمولی، منطق گودل محمولی، نظریه مدل منطق‌های یاد شده، قضیه‌های تمامیت مرتبط.

مراجع پیشنهادی:

1. P. Hájek, **Metamathematics of Fuzzy Logic**, Kluwer Academic Publishers, 1998.
- 2- J. T. Starczewski, **Advanced Concepts in Fuzzy Logic and Systems with Membership Uncertainty**, Springer, 2014. (ISBN: 9783642448522)
- 3- H. J. Zimmerman, **Fuzzy Set Theory and Its Applications**, Springer, 2012. (ISBN: 9789401038706)

		نظریه پیشرفته محاسبه پذیری		فارسی	عنوان
Advanced Computability Theory				انگلیسی	درس
نوع واحد	تعداد واحد	تعداد ساعت	درس بیش نیاز		
الزامی	اختیاری	جبرانی	نظریه محاسبه پذیری	عملی	نظری
عملی	نظری	عملی	نظری	عملی	نظری
حل تمرین: ندارد			نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد		

هدف:

سرفصل های درس:

اوراکل ها و محاسبات نسبی، درجات محاسبه (نا)پذیری، سلسله مراتب تحلیلی و تصویری، اوردینال های محاسبه پذیر، سلسله مراتب فراحسابی، توابع محاسبه پذیر روی اعداد حقیقی، اندازه و نیرش (forcing)، حساب لامبدا.

مراجع پیشنهادی:

- 1- P. Odifreddi, **Classical Recursion Theory: The Theory of Functions and Sets of Natural Numbers, Vol. 1**, North-Holland, 1992. (ISBN: 9780444894830)
- 2- P. Odifreddi, **Classical Recursion Theory: The Theory of Functions and Sets of Natural Numbers, Vol. 2**, North-Holland, 1999. (ISBN: 9780444502056)
- 3- J.R. Shoenfield, **Recursion Theory**, Springer, 2013. (ISBN: 9783540570936)
- 4- G.E. Sacks, **Higher Recursion Theory**, Springer, 1990. (ISBN: 9783540193050)

		نظریه پیشرفته برهان		فارسی	عنوان
Advanced Proof Theory				انگلیسی	درس
نوع واحد	تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس بیش‌نیاز		
الزامی	اختیاری	جبرانی	نظریه برهان	۴۸	۳
عملی	نظری	عملی		عملی	نظری
حل تمرین: ندارد			نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد		

هدف:

سرفصل‌های درس:

برهان گنتزن برای سازگاری حساب پتانو، توابع تعریف پذیر تام در نظریه های حسابی، آنالیز اوردینالی، طول برهان و پیچیدگی آن، منطق اثبات پذیری، ریاضیات معکوس، نظریه تایپ، تناظر Curry-Howard.

مراجع پیشنهادی:

- 1- S.R. Buss (ed.) **Handbook of Proof Theory**, Elsevier Science, 1998. (ISBN: 9780444898401)
- 2- S. Negri and J. von Plato, **Proof Analysis: A Contribution to Hilbert's Last Problem**, Cambridge University Press, 2014. (ISBN: 9781107417236)
- 3- W. Pohlers, **Proof Theory: The First Step into Impredicativity**, Springer, 2010. (ISBN: 9783540693185)

عنوان درس		فارسی		منطق جبری	
Algebraic Logic		انگلیسی			
نوع واحد	تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس پیش نیاز		
الزامی	۳	۴۸	اجازه گروه	جبرانی	اختیاری
نظری				عملی	نظری
عملی				عملی	نظری
حل تمرین: ندارد		نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد			

هدف:

سرفصل‌های درس:

عملگرهای نتیجه در منطق‌ها، ماتریس‌های منطقی، جبرهای لیندنبام، تارسکی، منطق‌های جبرپذیر، نظریه منطق جبری مجرد، اصول نظریه عمومی جبرجامع، دستگاه‌های گنژن و تعمیم آن‌ها، سیستم‌های بستاری، جبرهای آزاد، جبرهای بولی، وارثه‌ها، چارچوب عمومی مطالعه منطق‌ها، چارچوب جدید برای مطالعه منطق‌ها، پل بین جهان منطق‌ها و جهان جبرها، همتای جبری منطق‌ها، سیستم استنتاجی هیلبرت و تعمیم آن‌ها، جبری کردن خواص تامیت و فشردگی منطق‌ها، منطق‌های جدید، جبر رابطه‌ها.

مراجع پیشنهادی:

1. Hajnal Andreka, Istran Nemati, Ildiko Sain, **Universal Algebraic Logic**, Springer Bassel, 2017.
2. J.M. Font, R. Jansana, D. Pigozzi, **A Survey of Abstract Algebraic Logic**, Hand Book of Algebraic Logic.

		فارسی		مباحث ویژه در منطق ریاضی		عنوان		
		انگلیسی		Special Topics in Logic		درس		
دروس	تعداد	تعداد	نوع واحد					
پیش نیاز	ساعت	واحد						
اجازه گروه	۴۸	۳	جبرانی		اختیاری		الزامی	
			عملی	نظری	عملی	نظری	عملی	نظری
			نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد				حل تمرین: ندارد	

درسی است در سطح دکتری در زمینه منطق ریاضی که سرفصل آن بر حسب امکانات و نیاز در نیمسال مورد نظر توسط استاد مربوطه پیشنهاد شده و پس از تصویب شورای تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده ارائه می‌شود.

دکتری ریاضی

(زیر برنامه گراف و ترکیبیات)

فصل اول

مشخصات دوره دکتری ریاضی - زیر برنامه گراف و ترکیبیات

مقدمه:

برنامه حاضر حاصل تخصص، تجربه و هم‌فکری اعضای زیر کمیته تخصصی گراف و ترکیبیات، منتخب کمیته تخصصی برنامه-ریزی علوم ریاضی در وزارت علوم است که متشکل از متخصصین از دانشگاه‌های مختلف کشور با سابقه تدریس و تحقیق در مقاطع مختلف و تجربه تربیت دانشجویان دکتری در زمینه گراف و ترکیبیات است.

هدف:

در این برنامه اهداف زیر مورد نظر قرار گرفته است.

۱. پوشش مفاهیم دسته‌بندی شده در رده‌بندی MSC 2010 در زمینه تخصصی گراف و ترکیبیات
۲. کتاب‌های استاندارد و به روز دنیا در زمینه تخصصی گراف و ترکیبیات
۳. در حد ممکن همخوانی با دروس موجود در دانشگاه‌های مطرح دنیا در زمینه تخصصی گراف و ترکیبیات
۴. حفظ استاندارد بالا و داشتن عمق کافی

کلیات برنامه:

در این برنامه دروس در دو جدول، شامل درس‌های اصلی دکتری ریاضی (زمینه تخصصی نظریه گراف و ترکیبیات) (جدول ۱) و درس‌های تخصصی-انتخابی دکتری ریاضی (زمینه تخصصی نظریه گراف و ترکیبیات) (جدول ۲) آورده شده است. هر دانشجو بایستی ۶ واحد الزامی خود را از دروس جدول ۱ و ۶ واحد انتخابی خود را از بین دروس جدول شماره ۲ یا درس اخذ نشده از جدول ۱ اخذ نماید. ۳ واحد باقیمانده یک درس کاملاً اختیاری است که با نظر استاد راهنما و تأیید گروه اخذ خواهد شد. مجری این دوره می‌تواند گروه ریاضیات و کاربردها یا گروه ریاضی کاربردی باشند.

عنوان دوره: دکترای ریاضی

پیش‌نیاز ورود:

دو درس نظریه گراف و آنالیز ترکیبیاتی از دروس مقطع کارشناسی ارشد، پیش‌نیاز سایر دروس می‌باشند و انتظار می‌رود دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد آنها را گذرانده باشد. در غیر این صورت بنا به تشخیص استاد راهنما و گروه می‌تواند به عنوان درس جبرانی خارج از تعداد واحدهای الزامی دوره در نظر گرفته شود و در این صورت به سنوات تحصیلی دانشجو یک نیم‌سال اضافه خواهد شد.

مواد آزمون تخصصی ورودی (کنکور):

دو درس نظریه گراف و آنالیز ترکیبیاتی از دروس مقطع کارشناسی ارشد

فصل دوم

جدول دروس دکتری ریاضی - زیر برنامه گراف و ترکیبیات

جدول ۱: درس‌های اصلی دکتری ریاضی - زیر برنامه گراف و ترکیبیات

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	پیش‌نیاز
۱	نظریه گراف پیشرفته	۳	نظریه گراف
۲	آنالیز ترکیبیات پیشرفته	۳	آنالیز ترکیبیاتی
۳	روش‌های پایه در ترکیبیات	۳	نظریه گراف و آنالیز ترکیبیاتی

- انتخاب ۶ واحد از جدول فوق به عنوان دروس اصلی زمینه تخصصی با نظر استاد راهنما و دانشکده.

- دانشجو می‌تواند سایر دروس جدول فوق را به عنوان درس تخصصی - انتخابی خود انتخاب کند

جدول ۲: درس‌های تخصصی - انتخابی دکتری ریاضی - زیر برنامه گراف و ترکیبیات

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	پیش‌نیاز و هم‌نیازها
۱	نظریه جبری گراف	۳	نظریه گراف
۲	نظریه طیفی گراف	۳	نظریه جبری گراف
۳	روش‌های احتمالاتی در ترکیبیات	۳	نظریه گراف
۴	ترکیبیات شمارشی	۳	
۵	ترکیبیات تحلیلی	۳	
۶	ترکیبیات جمعی	۳	
۷	ترکیبیات حدی	۳	
۸	روش‌های توپولوژیک در ترکیبیات	۳	
۹	هندسه ترکیبیاتی	۳	
۱۰	نظریه الگوریتمی گراف	۳	
۱۱	بهینه‌سازی ترکیبیاتی	۳	
۱۲	پیچیدگی محاسباتی	۳	
۱۳	مباحث ویژه در نظریه گراف	۳	اجازه گروه
۱۴	مباحث ویژه در ترکیبیات	۳	اجازه گروه

فصل سوم

سر فصل دروس دکتری ریاضی - زیر برنامه گراف و ترکیبیات

عنوان درس		فارسی		انگلیسی		
Advanced Graph Theory		نظریه گراف پیشرفته				
نوع واحد	تعداد واحد	تعداد ساعت	جبرانی		انتخابی	
			عملی	نظری	عملی	نظری
نظریه گراف	۳	۴۸	نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد		حل تمرین: ندارد	

هدف: آشنایی با مفاهیم پیشرفته نظریه گراف.

سرفصل‌های درس:

- همبندی: ساختار گراف‌های ۲، ۳ و ۴- همبند، قضیه Mader، قضیه Nash-Williams-Tutte در مورد درخت-های فراگیر مجزا.
- رنگ‌آمیزی: مباحث تکمیلی در رنگ‌آمیزی رأسی به ویژه قضیه گراف‌های بی‌نقص، مباحث تکمیلی در رنگ‌آمیزی یالی به ویژه مسأله رده‌بندی کلاس‌های ۱ و ۲، رنگ‌آمیزی لیستی و اثبات قضیه گالوین.
- گراف‌ها روی رویه‌ها: رسم گراف‌های مسطح، عدد تقاطعی گراف، گونه گراف‌ها، رسم گراف‌ها بر روی سطوح یا شرایط خاص.
- عرض درختی و مسیری و برخی از کاربردهای آن.
- ماینورهای گراف: قضیه ۴-رنگ، حدس Hadwiger در حالت‌های کوچک، بیان قضیه Graph Minor و اثبات آن برای درخت‌ها.
- جریان‌های صحیح گراف: قضایای وجودی k -جریان برای k های کوچک، قضایای مربوط به معادل بودن وجود k -جریان‌ها، دوگانگی جریان و رنگ‌آمیزی و بیان حدس‌های تات.
- فضاهای برداری متناظر با گراف: فضاهای دوری، فضاهای برشی، تعریف متروید، شبکه‌های الکتریکی، قدم زدن تصادفی.
- چندجمله‌ای‌های گراف: چندجمله‌ای تات و تعریف‌های معادل آن و ارتباط آن با سایر چندجمله‌ای‌ها. بحث در مورد چندجمله‌ای‌های دیگر مانند چندجمله‌ای تطابقی.
- گراف‌ها، گروه‌ها و ماتریس‌ها: گراف‌های کیلی و شرابو، ماتریس مجاورت، لاپلاسیان و مقادیر ویژه آنها، گراف‌های قویا منظم، گروه خودریختی‌ها و مسایل یکریختی و همریختی در گراف‌ها.

مراجع پیشنهادی:

1. Bondy J.A., Murty U.S.R., Graph Theory, Springer, 2008.
2. West, Douglas B. Introduction to Graph Theory, Second edition, 2001.
3. Diestel R., Graph Theory, Fourth edition, 2010.
4. Bollobás B., Modern Graph Theory, 1998.

عنوان درس		فارسی		انگلیسی	
Advanced Combinatorial Analysis		آنالیز ترکیبیاتی پیشرفته			
نوع واحد	تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس پیش نیاز		
اصولی نظری	۳	۴۸	آنالیز ترکیبیاتی	جبرانی	انتخابی
				عملی	نظری
حل تمرین: ندارد				نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد	

هدف: آشنایی با مفاهیم پیشرفته آنالیز ترکیبیاتی.

سرفصل‌های درس:

- نظریه اکستریمال مجموعه‌ها: مجموعه‌های جزئی مرتب، قضیه دیلورث، قضیه اسپرتر، قضیه اردوش-کو-رادو
- جریان در شبکه‌ها: قضیه صحیح بودن، تعمیمی از قضیه بیرکهف
- دنباله‌های دیروین: تعداد آنها
- کدها و طرحها: تعریف اولیه کدگذاری انواع کران‌ها، قضیه مک ویلیامز، قضیه اسموس-متسون، کدهای گولی، کد از صفحات تصویری
- گراف‌های قویا منتظم و هندسه‌های جزئی: جبر بز-منسر، مقادیر ویژه، کران سه‌های جزئی
- مشبکه‌ها و وارون موبیوس: جبر وقوعی مجموعه‌های جزئی مرتب تابع موبیوس، جمله‌ای رنگی گراف، کدهای MDS
- مجموعه‌های تقاضلی: انواع آن
- روش‌های جبری در نظریه گراف: مقادیر ویژه، ظرفیت شنون، کران هافمن، قضیه پرون-فروبنیوس، در هم بافتگی
- قضیه بارانیای: افراز طرح‌های کامل

مراجع پیشنهادی:

1. Van Lint, J.H. and Wilson, R.M., A Course in Combinatorics, 2003.
2. Cameron, Peter J., Combinatorics; Topics, Techniques, Algorithms, 1996.

عنوان		فارسی		روش‌های پایه در ترکیبیات	
درس		انگلیسی		Basic Methods in Combinatorics	
نوع واحد		تعداد واحد	تعداد ساعت	درس	پیش‌نیاز
نظری	اصلی	۳	۴۸	انتخابی	جبرانی
	عملی			نظری	عملی
حل تمرین: ندارد		نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد			
نظریه گراف و آنالیز ترکیبیاتی					

هدف: آشنایی با کلیات مفاهیم و روش‌های مهم و مورد نیاز در زمینه تخصصی گراف و ترکیبیات.

سرفصل‌های درس:

- یادآوری روش‌های شمارش دوگانه و روش شمارش استفاده از انواع توابع مولد
- لم منظم زمردی (Regularity Zemeredy Lemma): اثبات و برخی کاربردها.
- جنبه‌های الگوریتمی: معرفی کلاس‌های پیچیدگی P و NP .
- برنامه‌ریزی خطی و الگوریتم‌های تقریب برای حل مسایل نظریه گراف.
- روش‌های احتمالاتی
- نظریه رمزی
- مترویدها
- روش دشارژ کردن

مراجع پیشنهادی:

1. Bondy J.A., Murty U.S.R., Graph Theory, Springer, 2008.
2. West, Douglas B. Introduction to Graph Theory, Second edition, 2001.
3. Diestel R., Graph Theory, Fourth edition, 2010.
4. Bollobás B., Modern Graph Theory, 1998.
5. Cranston, D.W., West Douglas B., A Guide for the Discharging Method, 2013.

عنوان		فارسی		انگلیسی	
نظریه جبری گراف		Algebraic Graph Theory			
نوع واحد	تعداد	تعداد	نظریه جبری گراف		اصلی
	ساعت	واحد	جبرانی	انتخابی	نظری
دروس	۴۸	۳	عملی	عملی	عملی
پیش‌نیاز			نظری	نظری	نظری
نظریه گراف			حل تمرین: ندارد		
نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد					

هدف: آشنایی با گروه خودریختی‌های گراف‌ها و ارتباط آنها با خواص گراف‌ها.

سرفصل‌های درس:

- مطالعه طیف ماتریس‌های متناظر با گراف‌ها مانند ماتریس مجاورت و لاپلاسیان و ارتباط آنها با خواص گراف‌ها.
- یافتن طیف برخی از گراف‌های خاص.
- قضیه پرون-فرینیسوس.
- روابط درهم پیچیدگی.
- گراف‌های هم طیف.
- افزایش متصفانه، گراف‌های قویا منظم و مقادیر ویژه آنها، NEPS گراف‌ها.
- قضیه درخت-ماتریس.
- عدد همبندی جبری گراف‌ها، Expansion و نامساوی چیگر.
- Associated Schemes
- همریختی بین گراف‌ها، انقباض گراف‌ها، یکرختی بین گراف‌ها، گروه خودریختی‌های گراف‌ها.
- گراف‌های راس تراپا، گراف‌های یال تراپا، گراف‌های کمان تراپا، گراف‌های فاصله تراپا.
- گراف‌های فاصله منظم، گراف‌های کیلی، گراف‌های شرایر و گراف‌های هم مجموعه.
- گراف‌های اولیه و غیر اولیه.

مراجع پیشنهادی:

1. Cvetkovic, D., Rowlinson P. and Simic S., Introduction to the Theory of Graph Spectra, 2010.
2. Biggs, N., Algebraic Graph Theory, 1993.
3. Cvetkovic, D., Doob M. and Sachs, Spectra of Graphs, 1995.
4. Brouwer A.E. and Haemers, W.H., Spectra of Graphs, Springer, 2011.
5. Godsil G. and Royle G., Algebraic Graph Theory, 2001.
6. Beineke L.W. and Wilson R.J., Topics in Algebraic Graph Theory, 2004.

عنوان		فارسی		نظریه طیفی گراف	
درس		انگلیسی		Spectral Graph Theory	
نوع واحد		تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس	پیش نیاز
اصلی	انتخابی	۳	۴۸	نظریه جبری گراف	
نظری	عملی			عملی	نظری
حل تمرین: ندارد		نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد			

هدف: آشنایی با طیف و فضای ویژه گراف‌ها و ارتباطات خواص جبری و ترکیباتی آن‌ها.

سرفصل‌های درس:

- طیف‌های ماتریس مجاورت و ماتریس لاپلاسین.
- رده بندی به کمک طیف.
- همبندی: همبندی جبری، رسانایی و تنگ‌ترین برش.
- مسائل ایزوپرمتری: نامساوی چیگر، توسعه راسی و یالی گراف‌ها.
- گراف‌های توسیعی و کاربردهای آن در علوم کامپیوتر و کدینگ.
- فضای ویژه: قضیه برون فروبینوس، قضیه فیدلر و دامنه‌های نودال.
- گشت تصادفی روی گراف‌ها و زمان اختلاط.
- افراز ستاره‌ای، تکنیک‌های زاویه، بازسازی.
- مقادیر ویژه گراف‌های تصادفی.
- تخمین گراف‌ها و تنگ سازی.
- مقادیر ویژه زیرگراف‌ها با شرایط مرزی.

مراجع پیشنهادی:

1. Chung, F.R.K., Spectral Graph Theory, 1997.
2. Cvetkovic, D., Rowlinson P., Simic S., Eigenspaces of Graphs (Encyclopedia of Mathematics and its Applications) 1st Edition, 1997.
3. Hoory S., Linial N. and Wigderson, A., Expanders and their Applications, 2006.

		فارسی		روش‌های احتمالاتی در ترکیبیات		عنوان درس	
		انگلیسی		Probabilistic Methods in Combinatorics			
نوع واحد	تعداد	تعداد					
	ساعت	واحد					
درس بیش‌نیاز	۴۸	۳	جبرانی		انتخابی		اصلی
			عملی	نظری	عملی	نظری	عملی
نظریه گراف		نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد				حل تمرین: ندارد	

هدف:

آشنایی با روش‌ها و ابزارهای احتمالاتی در حل مسائل ترکیبیاتی.

سرفصل‌های درس:

- یادآوری برخی اثبات‌ها و مفاهیم اولیه احتمالاتی اولیه برای مسأله‌های نظریه گراف و ترکیبیات.
- روش اولین گشتاور، نامساوی مارکف و کاربردهای آن.
- استفاده از خطی بودن امید ریاضی.
- روش دومینگشتاور، نامساوی چیشف و کاربردهای آن.
- لم موضعی لواس و کاربردهای آن.
- مارتینگل‌ها، نامساوی آزوما و کاربردهای آن.
- نامساوی ین سن.
- تالگرانند.
- نتایجی در مورد گراف‌های تصادفی.

مراجع پیشنهادی:

1. Alon, A. and Spencer J.I., The Probabilistic Method, John Wiley & Sons Inc., Third edition, 2008.
2. Molloy, M and Reed B., Graph Coloring and Probabilistic Method, Springer, 2002.

عنوان درس		فارسی		ترکیبیات شمارشی	
نوع واحد		انگلیسی		Enumerative Combinatorics	
تعداد واحد	تعداد ساعت	پس نیاز		درس	
۳	۴۸	جبرانی	انتخابی	اصلی	
		عملی	نظری	عملی	نظری
نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد				حل تمرین: ندارد	

هدف: آشنایی با روش‌های پیشرفته و تکمیلی شمارشی در ترکیبیات.

سرفصل‌های درس:

- یادآوری مفاهیم پایه در شمارش: ترتیب، ترکیب، اصل شمول و عدم شمول، شمارش جایگشت‌ها با محدودیت مکانی.
- روش‌های شمارش پیشرفته: شمارش دوگانه، جدول Twelvefold، روش شمارش پولیا، روش‌های غربال.
- مجموعه‌های مرتب جزئی: شبکه‌ها، شبکه‌های توزیعی، زنجیرها، مجموعه‌های مرتب جزئی اویلری، مجموعه‌های مرتب جزئی دو جمله‌ای، فرمول معکوس موبیوس، روش‌های محاسبه تابع موبیوس، چندجمله‌ای زتا.
- توابع مولد و توابع مولد گویا.

مراجع پیشنهادی:

- 1- Stanley R.P., Enumerative Combinatorics Vol 1, CUP, 1997.
- 2- Aigner M., A Course in Enumeration. Springer, 2007.

عنوان درس		فارسی	ترکیبیات تحلیلی
عنوان درس		انگلیسی	Analytic Combinatorics
نوع واحد	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
اصلی	۳	۴۸	
نظری			جبرانی
عملی			انتخابی
			عملی
			نظری
حل تمرین: ندارد			نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد

هدف: آشنایی با روش‌های تحلیلی برای مطالعه ساختارهای ترکیبیاتی بزرگ.

سرفصل‌های درس:

- ساختارهای ترکیبیاتی و توابع مولد عادی: روش‌های شمارش صوری، ترکیبیات و افرازها، کلمات و زبان‌های منظم، ساختارهای درختی.
- ساختارهای برچسب‌دار و توابع مولد نمایی: ساختارهای برچسب‌دار، توابع پوشا، افرازها، کلمات، جایگشت‌ها، درخت‌های برچسب‌دار و گراف‌های برچسب‌دار.
- پارامترهای ترکیبیاتی و توابع مولد چند متغیره: توابع مولد دو متغیره و توزیع‌های احتمال، پارامترهای موروثی و توابع مولد، پارامترهای بازگشتی.
- آنالیز مختلط و آنالیز مجانبی: توابع مولد و توابع تحلیلی مختلط، نقاط تکیه و رشد نمایی ضرایب، طرح کلی آنالیز مجانبی با ارائه مثال از دنباله‌های تودرتو، کسرهای مسلسل و مسیرها در گراف‌ها.
- آنالیز تکینگی توابع مولد و کاربردها: ارائه اصول نظریه تکینگی و رفتار مجانبی ضرایب با ارائه مثال‌های مناسب ترکیبیاتی به عنوان مثال از ساختارهای درختی یا ساختارهای مستقل از متن و نظایر آن.

مراجع پیشنهادی:

- 1- Philippe Flajolet and Robert Sedgewick, Analytic Combinatorics, Cambridge University Press, 2009.

عنوان درس		فارسی	ترکیبیات جمعی
		انگلیسی	Additive Combinatorics
نوع واحد	تعداد واحد	تعداد ساعت	درس پیش نیاز
اصلی	۳	۴۸	
انتخابی			جبرانی
نظری			عملی
عملی			نظری
عملی			عملی
نظری			نظری
حل تمرین: ندارد		نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد	

هدف: آشنایی با ترکیبیات محاسباتی.

سرفصل‌های درس:

- یادآوری مفاهیم اصلی از روش‌های احتمالاتی و قضایای اصلی.
- بحث در مورد ایده‌های اصلی موضوع درس (discrepancy و ارتباط با نظریه Ramsey).
- ارائه ایده‌های اصلی ترکیبیات جمعی با مثال.
- قضیه van der Warden.
- قضیه‌های Erdős-Turan و Hales-Jewett.
- طرح ایده چگونگی استفاده از روش‌های آنالیز فوریه و اثبات قضیه Roth.
- بحث در مورد روش Gowers و اثبات قضیه Szemerèdi، قضیه Freiman و قضیه Green-Tao.
- جمع‌بندی نتایج و تکنیک‌های درس.

مراجع پیشنهادی:

- 1- Tao, T., Van H. Vu, Additive Combinatorics, Cambridge University Press, 2006.
2. Gowers, T., Additive and Combinatorial Number Theory, Lecture Notes, 2006.

عنوان درس		فارسی		ترکیبیات حدی (اکسترمال)	
عنوان درس		انگلیسی		Extremal Combinatorics	
نوع واحد		تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس	پیش نیاز
اصلی	انتخابی	۳	۴۸	جبرانی	
نظری	عملی			عملی	
	نظری			نظری	
حل تمرین: ندارد		نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد			

هدف: معرفی قضایای اصلی ترکیبیات اکسترمال، همچنین آشنایی با روش‌ها و ابزارهای گوناگون برای حل مسایل اکسترمال در ترکیبیات.

سرفصل‌های درس:

- نظریه رمزی، قضیه توران و اردوش-استون، مساله‌های توران دوبخشی.
- Regularity Lemma و کاربردهای آن (همچنین Lemma Counting و Lemma Embedding).
- Method Stability
- نظریه مجموعه‌های اکسترمال و روش‌های جبرخطی شامل قضیه اردوش-کو-رادو، لم اسپرتر، قضیه کروسکال-کانتونا، قضیه فیشر، قضیه فرانکل-ویلسون و ...
- Choice Dependent Random، روش‌های آنالیز فوریه.
- حد گراف‌ها و Algebra Flag
- روش‌های توپولوژی جبری در مساله‌های اکسترمال.

مراجع پیشنهادی:

1. Jukna, S., *Extremal Combinatorics with Applications in Computer Science*, 2011.
2. Bollobás, B., *Modern Graph Theory*, 1998.
3. Babai, L. and Frankl P., *Linear Algebra Methods in Combinatorics with Applications to Geometry and Computer Science*, 1992.
4. Matoušek, J., *Thirty-three Miniaures: Mathematical and Algorithmic Applications of Linear Algebra*, 2010.

عنوان درس		فارسی		روش‌های توپولوژیکی در ترکیبیات	
عنوان درس		انگلیسی		Topological Methods in Combinatorics	
نوع واحد		تعداد واحد	تعداد ساعات	پیش‌نیاز	دروس
اصلی	انتخابی	۳	۴۸	جبرانی	
نظری	عملی			عملی	
	نظری			نظری	
	عملی			عملی	
حل تمرین: ندارد		نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد			

هدف: آشنایی با چگونگی به کار گیری ابزار و نتایج توپولوژی در حل مسایل ترکیبیات.

سرفصل‌های درس:

- مقدمه‌ای بر مجتمع‌های سادگی.
- صورت‌های مختلف قضیه بورساک- اولام و کاربردهای آن، معادل‌ها و تعمیم‌های قضیه بورساک- اولام.
- لم‌های تاکر، کی- فن و تاکر کی- فن.
- قضیه ساندویچ زامبون.
- افراز گردن‌بند.
- حدس کنسر و تعمیم آن.
- عدد همبندی مجتمع‌های سادگی و قضیه لواز.
- قضیه نقطه ثابت براور.
- لم اشپرتر و چند کاربرد آن، ضرب حذفی، اتصال حذفی.
- قضیه ون کمپن، قضیه فلور.
- کران‌های پایین برای عدد رنگی، قضایای توپولوژیکی و رنگی تیوربرگ.

مراجع پیشنهادی:

1. Matousek, J., Using the Borsuk –Ulam Theorem, Springer 2003.
2. Kozlov, D., Combinatorial Algebraic Topology, Springer 2008.
3. Longueville, M. de, A Course in Topological Combinatorics, 2013.

عنوان درس		فارسی		هندسه ترکیبیاتی	
Combinatorial Geometry		انگلیسی			
نوع واحد		تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس	پیش‌نیاز
اصلی	انتخابی	جبرانی	۳	۴۸	
نظری	عملی	نظری			
عملی	نظری	عملی			
حل تمرین: ندارد		نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد			

هدف: بررسی و مطالعه ساختار و خواص ترکیبیاتی مجموعه ای از اشیاء هندسی

سرفصل های درس :

- مجموعه محدب، پوش محدب یک مجموعه، قضایای مهم هلی، رادون و کاراتهودوری و کاربردهای آنها، مفهوم ترنسورسال هندسی و قضیه ترنسورسال هادویگر
- مشبک‌ها و قضایای بیک و مینکوفسکی
- بررسی خواص ترکیبیاتی مجموعه‌ای متناهی از نقاط: مسایل وقوع، قضایایی از نوع سیلوستر، مجموعه‌های چند فاصله‌ای، بررسی گراف‌های متناظر با مجموعه نقاط
- تعریف چندضلعی ساده، چندضلعی محدب، مثلث‌بندی چندضلعی و محاسبه تعداد مثلث‌بندی‌های یک چندضلعی محدب و مساله گالری هنر
- قضیه اسپرنر و نتایج مهم آن
- معرفی گراف‌های هندسی و بررسی خواص آنها
- دیاگرام Dirichlet-Voronoi
- مثلث‌بندی دلونی (Delaunay)
- مساله هادویگر-نلسون (Hadwiger-Nelson Problem) درباره رنگ‌آمیزی نقاط صفحه
- اعداد رمزی هندسی

مراجع پیشنهادی:

- Matousek, J., Lectures on Discrete Geometry, Springer-Verlag, 2002.
- Jacob E. Goodman, Joseph O'Rourke, Handbook of Discrete and Computational Geometry, Chapman & Hall, CRC, 2004.
- Mark de Berg, Otfried Cheong, Marc van Kreveld, Mark Overmars, Springer Computational Geometry, Algorithms and Applications, Verlag Berlin Heidelberg, 2008.
- Stefan Felsner, Geometric Graphs and Arrangements, Vieweg and Teubner Verlag, 2004.
- János Pach, Pankaj K. Agarwal, Combinatorial Geometry, Wiley-Interscience, 1995.

عنوان درس		فارسی		انگلیسی	
Algorithmic Graph Theory		نظریه الگوریتمی گراف			
نوع واحد	تعداد واحد	تعداد ساعت	دروس پیش نیاز		
اصلی	۳	۴۸	جبرانی	انتخابی	نظری
نظری			عملی	نظری	عملی
حل تمرین: ندارد		نیاز به اجرای پروژه عملی: ندارد			

هدف: آشنایی با الگوریتم‌های مسایل نظریه گراف.

سرفصل‌های درس:

- یادآوری پیش‌نیازها: معرفی مقدمات الگوریتم‌ها و پیچیدگی محاسباتی الگوریتم‌ها.
- اثبات NP- سخت بودن مسایل معروف مانند: مسایل پوشش رأسی، مجموعه مستقل رأسی، 3-SAT- رنگ- پذیری، ماکزیمم خوشه.
- درخت‌ها و جنگل‌ها: درخت فراگیر کمینه، پیمایش درخت‌ها، q-درخت‌ها و اهمیت آن‌ها.
- ساختمان داده‌های درختی: صف مرتب، انواع heap، جستجوی دودویی.
- فاصله، جریان در شبکه و همبندی: الگوریتم‌های مربوط به همبندی رأسی و یالی و جریان در شبکه.
- الگوریتم‌های انواع پیمایش در گرافها: الگوریتم‌های مربوط به گراف‌های اویلری، هامیلتونی و مساله فروشنده دوره گرد.
- گراف‌های مسطح: الگوریتم‌های مربوط به مسطح بودن گراف‌ها.
- رنگ‌آمیزی گراف‌های: تحلیل الگوریتمی مسئله رنگ‌آمیزی گراف‌ها، بحث در مورد الگوریتم‌های مختلف، مفهوم انتقال فاز.
- گراف‌های تصادفی: الگوریتم‌های مربوط به تولید گراف‌های تصادفی و گراف‌های تصادفی منتظم.
- الگوریتم‌های پارامتری: الگوریتم‌های وابسته به پارامتر یا مثال منتخب استاد.
- الگوریتم‌های برخط: طراحی و تحلیل الگوریتم‌های برخط (online) و الگوریتم‌های sequential با مثال‌های منتخب استاد.

مراجع پیشنهادی:

- 1- David Joyner, Minh Van Nguyen, Nathann Cohen, Algorithmic Graph Theory, 2010.
- 2- Kloks, T., Advanced Graph Algorithms, 2012.
- 3- Thomas H. Cormen, Charles E. Leiserson, Ronald L. Rivest, Clifford Stein, Introduction to Algorithms, 2009.

